

**УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ОФІСУ
ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ В ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

«16» березня 2018 року
м. Сєвєродонецьк

№ 06-21/1

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
державного фінансового аудиту діяльності
ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА
«СЄВЄРОДОНЕЦЬКА ТЕПЛОЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ»
за період з 01.08.2015 по 31.12.2017

Сєвєродонецьк-2018

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності державного підприємства «Сєверодонецька теплоелектроцентрально» (далі – ДП «Сєверодонецька ТЕЦ», Підприємство) за період з 01.08.2015 по 31.12.2017.

Державний фінансовий аудит діяльності Підприємства проведено відповідно до пункту 2.4.4.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північно-східного офісу Держаудитслужби на IV квартал 2017 року, вимог постанови Кабінету Міністрів України від 25 березня 2006 р. № 361 «Питання проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту» та Наказу Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728 «Про затвердження Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання».

Дослідження проведено у відповідності до питань програми державного фінансового аудиту діяльності ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» та у межах наданих документів.

Аудиторський звіт призначений для керівництва Підприємства, Фонду державного майна України.

Підготовлено фахівцями Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Луганській області. Керівник аудиторської групи – головний державний аудитор відділу контролю у галузі промисловості, енергетики, транспорту, фінансових послуг, ЖКГ, інфраструктури та зв'язку Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Луганській області Риб'янець Володимир Сергійович.

Зміст

Вступ	4
I. Результати проведеного аналізу фінансово-господарської діяльності	6 5
II. Результати аудиторських процедур	9
III. Висновки	41
IV. Рекомендації	42

ВСТУП

Проектування та будівництво Державного підприємства «Северодонецька теплоелектроцентрально» (далі – ДП «Северодонецька ТЕЦ», Підприємство) почалось у 1947 році та здійснювалось з метою забезпечення теплом та парою Лисичанського хімкомбінату (на теперішній час ПрАТ «СЄВЄРОДОНЕЦЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ «АЗОТ», далі за текстом – ПрАТ «СО «АЗОТ»). У березні 1952 року введено в експлуатацію перші котли та турбогенератори, які дозволили розпочати постачання пару та електроенергії для Лисичанського хімкомбінату.

У 1958-1959 роках на Підприємстві встановлені пальникові пристрої для сумісного використання газу та вугілля, проте під час технічного переоснащення ТЕЦ у 1976-1980 роках здійснено перехід на використання газомазутного палива та припинено використання вугілля.

На теперішній час ДП «Северодонецька ТЕЦ» є державним унітарним підприємством, що діє як державне комерційне підприємство, засноване на державній власності згідно з наказом Міністерства енергетики України від 19.05.1998 № 74 та належить до сфери управління Фонду державного майна України (далі – Орган управління, ФДМУ).

Відповідно до пункту 4 статті 12 Закону України «Про приватизацію державного майна», Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 № 1482, Порядку передачі єдиних майнових комплексів державних підприємств, установ, організацій, їх структурних підрозділів до сфери управління державних органів приватизації у зв'язку з прийняттям рішення про їх приватизацію, затвердженого наказом ФДМУ від 31.03.2000 № 667, враховуючи розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 червня 2015 р. № 579-р «Деякі питання приватизації об'єктів паливно-енергетичного комплексу» та наказу ФДМУ від 16.09.2015 № 1367 «Про прийняття рішення про приватизацію державного підприємства «Северодонецька теплоелектроцентрально» функції з управління майном єдиного майнового комплексу ДП «Северодонецька ТЕЦ» передано ФДМУ згідно з наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 03.11.2015 № 690.

<i>Повне найменування</i>	<i>Державне підприємство «Северодонецька теплоелектроцентрально»</i>
<i>Код ЄДРПОУ</i>	<i>00131050</i>
<i>Керівник</i>	<i>Гудим Олександр Петрович</i>
<i>Організаційно-правова форма за КОПФГ</i>	<i>Державне підприємство</i>
<i>Місцезнаходження</i>	<i>93403, Луганська обл., м. Северодонецьк, Северодонецька ТЕЦ</i>

За Статутом, затвердженим наказом ФДМУ від 11.12.2017 № 1861, Підприємство є юридичною особою.

Метою діяльності ДП «Северодонецька ТЕЦ» є одержання прибутку на основі здійснення виробничої, комерційної та іншої діяльності пов'язаної з забезпеченням споживачів тепловою та електричною енергією, виготовлення іншої продукції, що забезпечує потреби ринку енергоносіїв, впровадження винаходів та інших новацій в різні сфери господарської діяльності та міжнародного бізнесу.

Основним видом діяльності Підприємства за Статутом є здійснення діяльності з виробництва, постачання і передачі теплової та електричної енергії.

Майно Підприємства є державною власністю і закріплене за ним на праві господарського відання. Виконавчим органом управління Підприємством, є директор (одноосібно), який є посадовою особою.

Статутний капітал Підприємства становить 79 290 000,0 гривень.

У дослідженому періоді для здійснення господарської діяльності Підприємство мало такі дозвільні документи:

- ліцензію на виробництво електричної енергії від 14.10.2005 серії АВ № 220603, видану Національною комісією регулювання електроенергетики України, термін дії ліцензії – з 23.09.1998, кінцевий строк дії ліцензії не зазначено;

- ліцензію на постачання теплової енергії від 23.02.2010 серії АВ № 500698, видану Міністерством з питань житлово-комунального господарства України, термін дії ліцензії – з 19.02.2010 на необмежений термін;

- ліцензію на транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами серія АВ №500697, видану Міністерством з питань житлово-комунального господарства України від 23.02.2010. Термін дії ліцензії – з 19.02.2010 на необмежений термін;

- ліцензію на виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії від 14.10.2005 серії АГ № 500430, видану Національною комісією регулювання електроенергетики України Міністерством з питань житлово-комунального господарства України від 02.09.2011, термін дії ліцензії – з 23.08.2006 по 22.08.2021.

Структура Підприємства упродовж дослідженого періоду постійно змінювалась (з серпня 2015 року по листопад 2017 року - 6 разів), зокрема до структури вводились та виводились відділи та групи, посади заступників директора, змінювалась підпорядкованість відділів тощо.

Станом на 31.12.2017 кількість абонентів Підприємства, що отримують послуги з теплопостачання становила 29148 абонентів, у тому числі: населення – 28754 абонента або 98,6% від загальної кількості абонентів, бюджетні установи – 49 або 0,2%, інші споживачі – 345 або 1,2 відсотка.

Виробнича та фінансова діяльність ДП «Северодонецька ТЕЦ» характеризується такими показниками:

Найменування показника	2015	2016	2017 рік
Доходи	929565,0	359249,0	518728,0
Чистий дохід від реалізації продукції	589197,0	352693,0	437303,0
Інші операційні доходи	340362,0	6331,0	81417,0
Інші доходи	6,0	225,0	8,0
Витрати	931267,0	588489,0	598758,0
собівартість реалізованої продукції	593999,0	373897,0	540754,0
адміністративні витрати	11181,0	10321,0	11537,0
витрати на збут	0	0	0
інші операційні витрати	325362,0	204271,0	46410,0
інші витрати	725,0	11952,0	57,0
Фінансовий результат до оподаткування (чистий прибуток +, збиток -)	-1702,0	-241192,0	-83908,0

Середньооблікова чисельність штатних працівників за 2015 рік становила 587 осіб, за 2016 рік – 572 особи, за 2017 рік – 518 осіб, середньомісячна заробітна плата за 2015 рік становила 4 737,0 грн, за 2016 рік – 4 738,0 грн, за 2017 рік – 5 841,9 гривень. Станом на 31.12.2017 прострочена заборгованості із виплати заробітної плати відсутня.

I. Результати проведеного аналізу фінансово-господарської діяльності та попередньої оцінки стану внутрішнього контролю

Проведеним аналізом основних фінансових показників діяльності ДП «Севродонецька ТЕЦ» за 2015–2017 роки встановлено, що фінансовий стан Підприємства незадовільний, діяльність збиткова, відповідно, статутні завдання щодо отримання прибутку не виконано.

Так, за результатами фінансово-господарської діяльності Підприємство отримало чистий збиток у 2015 р. на суму 1 702,0 тис. грн, за 2016 р. – 241 192,0 тис. грн та у 2017 р. – 83 908,0 тис. гривень.

Насамперед, збитки обумовлені більш швидким зростанням собівартості реалізації послуг Підприємства у порівнянні зі зростанням тарифів на ці послуги, значними іншими операційними витратами за рахунок формування резерву сумнівних боргів тощо.

Аналізом структури та динаміки активів ДП «Севродонецька ТЕЦ» встановлено, що протягом 2015-2017 років їх вартість збільшилася з 299 937,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 872 971,0 тис. грн (станом на 31.12.2017), тобто на 573 034,0 тис. грн або у 2,9 рази. Збільшення вартості активів відбулося за рахунок збільшення вартості основних засобів (унаслідок проведення переоцінки), зростання дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої поточної дебіторської заборгованості.

Вартість основних засобів збільшилася на 444 334,0 тис. грн або в 9,3 рази – з 53 567,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 497 901,0 тис. грн (станом на 31.12.2017). При цьому, основні засоби Підприємства мають значну ступень зносу, який протягом дослідженого періоду становив: станом на 01.01.2015 -

72,3%, станом на 01.01.2016 - 70,7%, станом на 01.01.2017 - 96,8% та станом на 31.12.2017 - 96,7%.

Крім того, під час аудиту встановлено зростання дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги з 125 638,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 166 572,0 тис. грн (станом на 31.12.2017), тобто на 409 34,0 тис. грн або 32,6%. Водночас, показник іншої поточної дебіторська заборгованість Підприємства мав тенденцію до стрімкого зростання з 9 668,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 95 957,0 тис. грн (станом на 31.12.2017), тобто на 86 289,0 тис. грн або майже у 10 разів.

Показник вартості запасів Підприємства значно не змінювався та становив: станом на 01.01.2015 – 10 165,0 тис. грн, на 01.01.2016 – 12 085,0 тис. грн, на 01.01.2017 – 12 430,0 тис. грн та на 31.12.2017 – 11 723,0 тис. гривень.

Отже, показник дохідності активів зменшився з 2,164 грн (станом на 01.01.2015) до 0,412 грн (станом на 31.12.2017).

Аналіз структури та динаміки зобов'язань показав, що довгострокові зобов'язання і забезпечення мали тенденцію до зростання з 29 560,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 93 348,0 тис. грн (станом на 31.12.2017), тобто у 3,2 рази або на 63 788,0 тис. гривень.

У 2015-2017 р.р. поточні зобов'язання ДП «Северодонецька ТЕЦ» зросли та станом на 01.01.2015 їх загальна сума становила 308 254 тис. грн, станом на 31.12.2017 – зросли у 2,4 рази або на 421 763,0 тис. грн та становили 730 017,0 тис. гривень.

Крім того значно зросли інші поточні зобов'язання, які станом на 01.01.2015 становили 27 952,0 тис. грн, станом на 31.12.2017 збільшилися у 4,6 рази або на 101 275,0 тис. грн та становили 129 227,0 тис. гривень.

У структурі поточних зобов'язань найбільша питома вага припадає на кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги, частка яких станом на 01.01.2015 становила 88,5 % або 272 724,0 тис. грн, станом на 01.01.2016 - 80,2 % або 354 582,0 тис. грн, станом на 01.01.2017 – 60,7 %, або 371 930,0 тис. грн, станом на 31.12.2017 - 70,2 % або 512 464,0 тис. гривень.

Станом на 31.12.2017 найбільшими кредиторами Підприємства були: НАК «Нафтогаз України» – 226 156,6 тис. грн або 44,1 % від загального обсягу кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги; ВАТ «Черкаське Хімволокно» – 37 519,0 тис. грн або 7,3 %; ТОВ «Луганське електричне об'єднання» – 21 831,1 тис. грн або 4,3 %. Крім того, станом на 31.12.2017 обліковується заборгованість перед «Невизначеним постачальником» на загальну суму 165 240,0 тис. гривень.

Аналізом показників встановлено, що сукупні доходи Підприємства у 2015 р. становили 929 565,0 тис. грн, у 2016 р. зменшилися у 2,6 рази та становили 359 249,0 тис. грн та у 2017 р. зросли на 44,4 % та становили 518 728,0 тис. гривень.

Найбільша питома вага у складі сукупних доходів припадає на чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), який у 2015 р. становив 88,0 % від сукупних доходів, у 2016 р. – 98,5 % та у 2017 р. – 84,3 відсотка.

Сукупні витрати Підприємства за 2015 р. становили 931 267,0 тис. грн, за 2016 р. їх сума зменшилася на 35,5 % та становила 600 441,0 тис. грн, за 2017 р. зменшилися на 0,3 % та була 598 758,0 тис. гривень.

Зменшення сукупних витрат Підприємства, обумовлено скороченням витрат собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (коефіцієнт зростання 0,9), інших операційних витрат (коефіцієнт зростання 0,1) та інших витрат (коефіцієнт зростання 0,1). Адміністративні витрати протягом дослідженого періоду майже не змінювалися.

Проведений аналіз структури операційних витрат за економічними елементами показав, що у їх складі найбільша питома вага припадає на матеріальні витрати, які у 2015 р. становили 59,4% або 552 737,0 тис. грн, у 2016 р. – 54,2 %, або 318 800,0 тис. грн та у 2017 р. - 76,6 % або 458 507 тис. гривень. По статтям витрат на оплату праці та амортизації спостерігається зростання, при цьому коефіцієнт зростання становив 1,1 та 12,4 відповідно; по статтям матеріальні витрати, відрахування на соціальні заходи, інші операційні витрати - зменшення, коефіцієнт зростання становив 0,8; 0,7 та 0,1 відповідно.

Оцінкою ефективності управління Підприємством, проведеною за сукупністю коефіцієнтів, що характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність встановлено, що:

- усі коефіцієнти рентабельності мали від'ємне значення, оскільки результатом діяльності Підприємства були збитки;

- коефіцієнт покриття, що характеризує потенційну можливість Підприємства сплатити поточні зобов'язання, при нормативному значенні більше одиниці у 2015, 2016 та 2017 роках становив відповідно 0,8113; 0,5265 та 0,4996;

- коефіцієнт загальної ліквідності у 2015, 2016 та 2017 роках мав незначну тенденцію до зменшення та становив відповідно 0,7655; 0,4446 та 0,4430.

- коефіцієнт абсолютної ліквідності при нормативному значенні 0,2-0,35, у 2015, у 2016 та 2017 роках становив відповідно 0,1443; 0,0059 та 0,0257, що свідчить про неспроможність Підприємства погасити поточну заборгованість за рахунок власних обігових коштів;

- коефіцієнт зносу основних засобів протягом дослідженого періоду збільшився та становив: у 2015 р. – 0,7069; у 2016 р. – 0,9647 та у 2017 р. – 0,9675, що свідчить про погіршення майнового стану підприємства;

- коефіцієнт поновлення основних засобів за 2015 р. становив 0,0487, за 2016 р. - 0,0210 та за 2017 р. - 0,0002.

Оцінка ефективності управління Підприємством за 2015-2017 роки, проведена за фінансовими коефіцієнтами та визначена як негативна, що унаслідок недоліків її організації не попереджує (або не має змоги попереджувати) суттєвих для об'єкта аудиту порушень і недоліків, що негативно впливають на використання активів, формування статей доходів і витрат та на фінансовий результат.

II. Результати аудиторських процедур

1. Відсутність промислових споживачів теплової енергії та пари, на яких передусім було розраховане будівництво ДП «Северодонецька ТЕЦ», призводить до сезонної роботи Підприємства, а відсутність інвестицій на його модернізацію та переобладнання створює ризики для подальшого його існування.

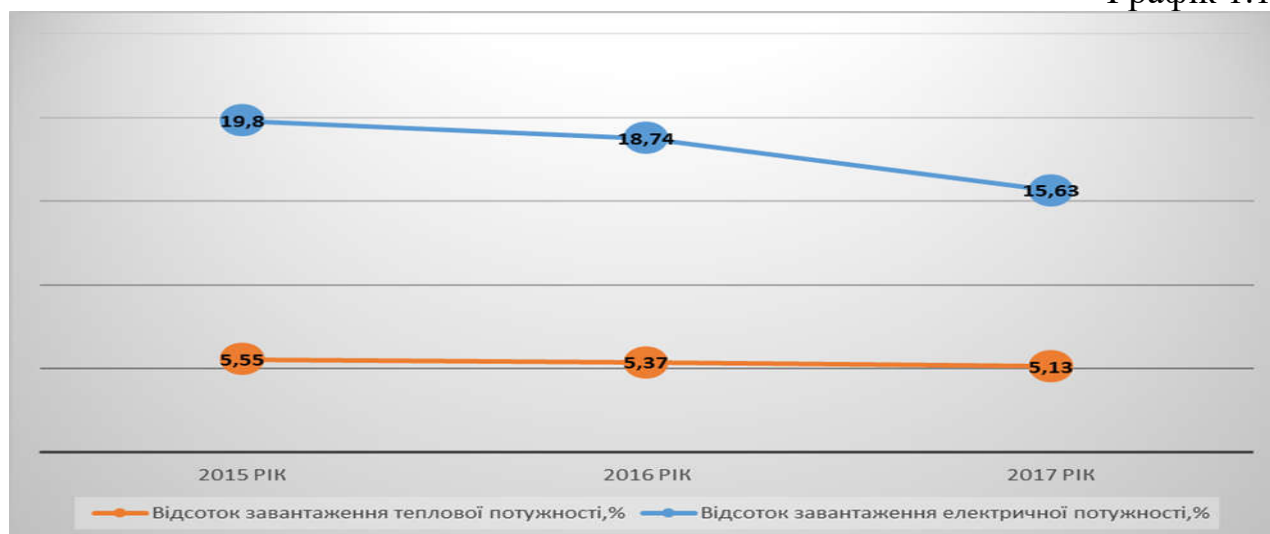
Будівництво ДП «Северодонецька ТЕЦ» здійснювалось з метою забезпечення теплом та паром Лисичанського хімкомбінату.

Довідково: станом на 01.01.2018 ДП «Северодонецька ТЕЦ» має у своєму розпорядженні 6 турбоагрегатів встановленою потужністю 260 МВт та 10 котлоагрегатів загальною паропродуктивністю 2775 т/годину.

Встановлена теплова потужність Підприємства – 1106 Гкал/год.

Згідно з виробничими звітами ДП «Северодонецька ТЕЦ» за 2015-2017 роки, основні виробничі потужності ДП «Северодонецька ТЕЦ» з виробництва теплової енергії були завантажені менше ніж на 6 %, а потужності з виробництва електричної енергії менше ніж на 20 %, при цьому спостерігається щорічне зменшення завантаженості обладнання по обох видах діяльності (див. графік 1.1.), що свідчить про незначне уповільнення виробництва.

Графік 1.1.

Натепер промислових споживачів теплової енергії у ДП «Северодонецька ТЕЦ» не має, як і не має споживачів пари. У дослідженому періоді, за даними обліку Підприємства, реалізація пари не здійснювалась.

У поясненні інженера II категорії виробничо-технічного відділу ДП «Северодонецька ТЕЦ» Плісенко Є.В. зазначено: «Наявність промислових споживачів пари та теплової енергії на 01.01.2015р., на 01.01.2016р., на 01.01.2017р., на 01.01.2018р. – відсутні. Промисловим споживачам в останній раз тепла енергія реалізовувалась у 2010р. це підприємство Северодонецький хіміко-механічний завод. Причина зменшення надання послуг: закриття промислових підприємств, скорочення виробництва ПрАТ «Азот», вживання

споживачами заходів з енергозбереження». Пояснення Плісенко Є.В. у додатку I до звіту.

На думку головного інженера Підприємства Судака В.І., озвучену під час інтерв'ювання з питання причин низької завантаженості обладнання: «Низький рівень завантаженості виробничих потужностей обумовлений: по електроенергії – невиправдано високими цінами на газ та по тепловій енергії невиправдано високими цінами на газ та відсутністю попиту».

Аудиторським дослідженням встановлено, що Підприємство має резерви для збільшення виробництва теплової енергії, проте, зважаючи на відсутність попиту, на теперішній час недоцільно нарощувати виробництво.

Так, попит на теплову енергію обумовлений наданням послуг з теплозабезпечення близько 60 % споживачів м. Сєверодонецьк, до складу яких входить населення, бюджетні установи та інші споживачі. Решту, 40 % споживачів міста забезпечує комунальне підприємство «Сєверодонецьктеплокомуненерго» (далі – КП «СТКЕ»).

Крім того, дослідженням кількості та структури абонентів, які користуються послугами з теплозабезпечення від ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» встановлено їх незначне зменшення у загальній сумі упродовж всього дослідженого періоду (див. таблицю 1.1.)

Таблиця 1.1.

Категорії споживачів	01.08.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018
Населення	29879	28863	28844	28754
Бюджетні установи	39	52	49	49
Інші	354	356	349	345
Разом	30272	29271	29242	29148

Зменшення кількості абонентів у дослідженому періоді насамперед пов'язано з підключенням споживачів 73 мікрорайону м. Сєверодонецьк до мережі КП «СТКЕ» для забезпечення тепловою енергією від котельні 83 мікрорайону у грудні 2015 року (згідно з рішенням Сєверодонецької міської ради).

Під час аудиту направлено лист до Сєверодонецької міської ради від 19.02.2018 № 20-12-06-13-13/1166 щодо перспектив теплозабезпечення міста Сєверодонецьк. Листом від від 06.03.2018 № 1272 повідомлено, що рішенням Сєверодонецької міської ради від 25.01.2011 № 66 затверджена «Схема розвитку системи теплопостачання м. Сєверодонецьк» (далі – Схема), яка містить висновки з оптимізації системи теплопостачання, пропозиції з реконструкції теплоенергетичного обладнання ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» та технічні рішення щодо переведення ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» на альтернативне паливо». Також у листі зазначено, що Схема частково втратила свою актуальність у 2018 році та потребує перегляду, однак не зазначено у якій частині відбулась втрата актуальності. Натепер здійснюється розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію системи теплопостачання мікрорайону МЖК «Мрія» (на даний час обслуговується ДП «Сєверодонецька ТЕЦ»), якою заплановано будівництво квартальної

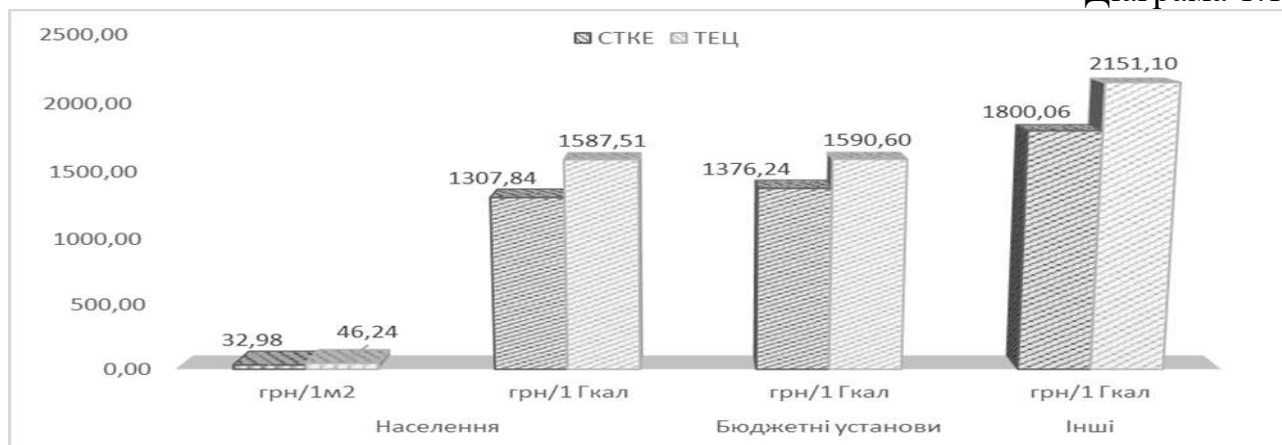
котельні потужність 10 МВт та влаштування в 14 житлових будинках індивідуальних теплових пунктів. *Занят та відповідь Сєвєродонецької міської ради у додатку 2 до звіту.*

Зазначена у листі Сєвєродонецької міської ради інформація, щодо будівництва квартальної котельні свідчить про можливу втрату абонентів ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ» та, відповідно, можливу втрату частки доходів від реалізації теплової енергії.

Також під час аудиту проведено порівняння тарифів двох постачальників теплової енергії для потреб міста Сєвєродонецьк.

Порівняння тарифів на послуги з теплозабезпечення, що діють на момент проведення дослідження, наведено на діаграмі 1.1.

Діаграма 1.1.

З діаграми видно, що тарифи Підприємства для усіх категорій споживачів вищі від тарифів КП «СТКЕ». Для споживачів, будинки яких не обладнані лічильниками, вартість послуг Підприємства вище на 13,26 грн за 1 м² або на 40,2 %, при наявних лічильниках вартість теплової енергії для населення вищі від вартості КП «СТКЕ» на 279,67 грн за 1 Гкал або на 21,4 %.

Отже, низька завантаженість виробничих потужностей, з одного боку, свідчить про наявність значних резервів для нарощування виробництва, а з іншого боку, такі фактори як: відсутність промислових споживачів, наявність у м. Сєвєродонецьк ще одного постачальника теплової енергії та значний рівень тарифів на теплову енергію, свідчать про недоцільність нарощування Підприємством виробництва теплової енергії на теперішній час.

Дослідженням перспектив розвитку та подальшого існування ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ» встановлено, що згідно з «Протоколом наради під головуванням Міністра палива та енергетики України (далі – Мінпаливенерго) Продана Ю.В. з проблемних питань діяльності ТЕЦ підпорядкованих Мінпаливенерго, проходження ТЕЦ осінньо-зимового періоду 2007/2008 та перспективи розвитку ТЕЦ від 31.01.2008 прийнято такі рішення: керівникам ТЕЦ розробити технічні завдання на розробку ТЕО реабілітації ТЕЦ та погодити їх з Мінпаливенерго та місцевими органами влади, довгострокову програму розвитку ТЕЦ та пошуку інвестора.

Технічне завдання на розробку техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) технічного переоснащення ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» для забезпечення її конкурентоздатності на ринках енергії погоджено з відповідними департаментами Міністерства енергетики та вугільної промисловості України (далі – Міненерговугілля), ДК «Газ України» та затверджено заступником міністра Міненерговугілля Чеха С.М. від 06.09.2011.

У подальшому, на замовлення Підприємства, фахівцями СО ПАТ «Донбасенерго» ДПР НДІ «Теплоелектропроект» розроблено зазначене ТЕО, яке було схвалене на засіданні Секції «Вугільна промисловість» Науково-технічної ради Міненерговугілля (протокол від 06.07.2012).

Довідково: Вказаним ТЕО передбачена реконструкція ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» з встановленням двох котлоагрегатів потужністю 420 тн/год, працюючих на водовугільному паливі, які забезпечать відпуск теплової енергії для опалення м. Сєверодонецьк на рівні 500 Г_{кал}/рік існуюча потреба всього міста, на сьогодні ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» забезпечує приблизно ²/₃ та у вигляді пару для потреб ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот» - 1 676,4 Г_{кал}/рік. Річний відпуск електричної енергії складе 591,5 млн кВт*г (відпуск 2011 року склав 188 млн кВт*г.

Загальна вартість технічного переоснащення ДП «Сєверодонецька ТЕЦ», з урахуванням будівництва заводу з виготовлення водовугільного палива, становила на той час 2 444,62 млн гривень. Термін окупності проекту складав 3,5 роки.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про надання державних гарантій для реалізації проектів заміщення природного газу вугіллям вітчизняного видобування» від 22 серпня 2012 р. № 855, погоджено пропозицію Міненерговугілля щодо залучення Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» кредитних коштів для реалізації проектів заміщення природного газу вугіллям вітчизняного видобування під державні гарантії. Державні гарантії надаються Кабінетом Міністрів України за запозиченнями на суму, що не перевищує еквіваленту 29 500 000,0 тис. гривень.

Під час проведення аудиту надано лист ПАТ «НАК «Нафтогаз України» від 18.05.2013 № 11-2525/1.7-13 (вхідний номер ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» № 670 від 21.05.2013), згідно з яким *«На виконання доручень наради під головуванням Міністра енергетики та вугільної промисловості України Е. Ставицького, для підготовки візиту українських фахівців до Китайської Народної Республіки та з метою підготовки матеріалів для укладання індивідуальної кредитної угоди з Державним банком розвитку КНР прошу надати техніко-економічне обґрунтування модернізації Сєверодонецької ТЕЦ із переведенням її на водовугільне паливо у відповідності до додатку 7 Генеральної кредитної угоди від 25.12.2012.»*

Відповідно до інтерв'ю заступника Міненерговугілля І. Діденко, в.о. генерального директора Дочірнього підприємства НАК «Нафтогаз України» «Вуглегазсинтез України» А. Супруна та головного радника голови правління НАК «Нафтогаз України» С. Алексеєнко агентству Інтерфакс-Україна від 20.02.2015, розміщеного на офіційному сайті ПАТ «НАК «Нафтогаз України»¹,

¹ <http://www.naftogaz-europe.com/article/ua/naftogazvidobutokparkburovihukr>

за рахунок кредитних коштів Державного банку розвитку КНР заплановано реалізацію проектів переводу з газу на вугілля, зокрема і на ДП «Северодонецька ТЕЦ». А. Супрун щодо проектів, які планується реалізувати за рахунок кредитних коштів зазначив наступне: *«В действующей версии договора есть приложение, которое говорит о реализации проектов по переводу с газа на уголь на базе горловского "Стирола", Северодонецкого "Азота", Северодонецкой ТЭЦ. С учетом того, что сейчас происходит на востоке, от реализации проектов на базе этих объектов отказались. В настоящее время стоит задача реализовать проекты на базе государственных электростанций и, возможно, крупных коммунальных с согласия местных властей, а также других государственных промышленных объектов, потребляющих природный газ.*

Отже, станом на 20.02.2015 джерела фінансування проекту технічного переоснащення ДП «Северодонецька ТЕЦ» залишились невизначеними.

У поясненні заступника начальника виробничо-технічного відділу ДП «Северодонецька ТЕЦ» Умріхіна О.М., який здійснював супроводження вказаного проекту, зазначено: *«... після завершення терміну дії генеральної кредитної угоди між Державним банком розвитку КНР та НАК «Нафтогаз України» джерела фінансування цього проекту на теперішній час мені невідомо»* що на теперішній час про наявність джерел фінансування проекту йому не відомо». *Пояснення Умріхіна О.М. у додатку 3 до звіту.*

Крім того, ПАТ «НАК» Нафтогаз України» 17.11.2017² опублікував повідомлення Державного банку розвитку КНР про завершення генеральної кредитної угоди на суму 3,656 млрд. доларів США від 25.12.2012.

Незважаючи на відсутність джерел фінансування, на робочій нараді щодо стану реалізації на державних ТЕЦ проектів заміщення природного газу іншими видами палива (протокол від 27.05.2015, який затверджено заступником міністра Міненерговугілля О.Д. Светелік від 30.06.2015), вирішено: *«Керівникам ТЕЦ державної форми власності подати до Міненерговугілля на погодження технічне завдання на розробку ТЕО по переведенню ТЕЦ з природного газу на інші види палива та продовжити роботу з його підготовки».*

Протоколом засідання секції «Електроенергетика» Науково-технічної ради Міненерговугілля від 16.11.2015, затвердженими заступником міністра Міненерговугілля О.Д. Светелік, передбачено коригування проекту «Техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) «Реконструкція ДП «Северодонецька ТЕЦ» для забезпечення її конкурентоспроможності на ринках енергії». Відповідно до вказаного протоколу коригування обумовлено відсутністю вугілля відповідної якості.

У 2016 р. філією Харківського Центрального конструкторського бюро «Енергопрогрес» ТОВ «Котлотурбопром» розроблено Техніко-економічне обґрунтування (ТЕО) «Реконструкція ДП «Северодонецька ТЕЦ» для

2

<http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/57D1F3E7F4303886C22581DB0039070D?OpenDocument&Highlight=0,%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82>

забезпечення її конкурентоспроможності на ринках енергії». Загальна кошторисна вартість проекту в цінах лютого 2017 р. становить 5 343 211,9 тис. гривень.

Термін впровадження проекту – близько 3 років. Проект розглянуто у ДП «Укрдержбудекспертиза» і надано позитивний експертний звіт (№ 00-0735-16/ПБ від 30.03.2017р).

Відповідно до останнього ТЕО передбачено переведення ДП «Северодонецька ТЕЦ» на спалювання рядового вугілля марок «Г» і «ДГ», що видобувається на шахтах вугільного об'єднання «Лисичанськвугілля»³.

Згідно з проектом для забезпечення діяльності ДП «Северодонецька ТЕЦ» у 2017 році необхідно 195,3 тис. тонн умовного палива (вугілля) та 196,1 тис. тонн у 2018 році.

Слід зазначити, що у проекті за основу взято інформацію щодо обсягів видобутку та якісних показників вугілля вказаних ПАТ «Лисичанськвугілля» у листі від 25.02.2016, у якому зазначено, що на 2016 рік заплановано видобуток вугілля у обсязі 600,0 тис. тонн та у перспективі планується збільшення видобутку вугілля: у 2017 р. до 950,0 тис. тонн, у 2018 р. – 1 520,0 тис. тонн, у 2019 р. – 1 730,0 тис. тонн.

При цьому, фактичний обсяг видобутку рядового вугілля марки ДГР чотирма шахтами ПАТ «Лисичанськвугілля» (у 2016 р. – 196,5 тис. тонн та у 2017 р. – 234,1 тис. тонн⁴), тобто фактичний обсяг видобутку вугілля не відповідає даним щодо обсягу необхідного вугілля закладеним у проекті технічного переоснащення ДП «Северодонецька ТЕЦ», що натепер свідчить про неактуальність даних щодо палива вказаних у проекті.

Також у проекті на 2017 рік закладено вартість вугільної продукції на рівні 1 546,00 грн за 1 тонну, тоді як станом на 01.01.2017 вартість вугілля для енергетики становила 1 660,00 грн за 1 тонну, а з вересня 2017 року вартість за 1 тонну становила 2 200,00 гривень⁵. Подібний рівень цін у проекті передбачено лише у 2026 році.

Таким чином, вказані у проекті ціни на вугільну продукцію не відповідають фактичним темпам їх зростання, що свідчить про неактуальність на теперішній час економічної складової розрахунків.

Крім того, поряд з прогнозованим зменшенням собівартості теплової енергії майже у 2 рази з 1236,90 грн за 1 Гкал у 2017 році до 624,36 грн у 2019 році, проектом передбачається зростання тарифів на теплову енергію.

³ Публічне акціонерне товариство «Лисичанськвугілля»

⁴ За даними попередніх контрольних заходів, проведених Управлінням Північно-східного офісу Держаудитслужби в Луганській області у ПАТ «Лисичанськвугілля» у 2017 році та даними офіційного сайту <http://lisugol.com>

⁵ За даними попередніх контрольних заходів, проведених Управлінням Північно-східного офісу Держаудитслужби в Луганській області у ПАТ «Лисичанськвугілля» у 2017 році та Протоколу наради з питання визначення граничної ціни на вугільну продукцію від 30.08.2017, затвердженого Міністром енергетики та вугільної промисловості України Насаликом І.С., у якому рекомендовано підвищити граничний рівень ціни 1 тонни вугільної продукції для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей до 2200,00 грн

Довідково: формування тарифів на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії здійснюється з урахуванням витрат за кожним видом ліцензованої діяльності, облік яких ведеться ліцензіатом окремо⁶.

Отже, зменшення витрат на виробництво теплової енергії має призвести до зменшення тарифів на теплову енергію, а не навпаки, як визначено у проекті.

Під час аудиту були направлені листи до ФДМУ та Міненерговугілля з метою отримання інформації щодо перспектив реалізації проекту технічного переоснащення ДП «Севєродонецька ТЕЦ».

У листі ФДМУ від 15.03.2018 № 10-57-5252 щодо проведення реконструкції ДП «Севєродонецька ТЕЦ» зазначено, що ФДМУ, листом від 12.04.2017 № 10-57-07418, повідомляло Підприємство, що опрацюванням питання підтримки реалізації проекту реконструкції мав здійснювати керуючий санацією. Відомості щодо перспектив впровадження проекту реконструкції Підприємства на теперішній час у листі ФДМУ не зазначені. Відповідь від Міненерговугілля на момент завершення аудиту (16.03.2018) не отримано. *Листи до Міненерговугілля та ФДМУ і відповідь ФДМУ у додатку 4 до звіту.*

За даними бухгалтерського обліку Підприємства станом на 31.12.2017 вартість проектно-вишукувальних робіт «Технічне переоснащення ДП «Севєродонецька ТЕЦ» для забезпечення її конкурентоздатності на ринках енергії» становить 2 772,3 тис. гривень.

Таким чином, прийняття управлінських рішень щодо коригування проекту технічного переоснащення ДП «Севєродонецька ТЕЦ», за відсутності визначених джерел фінансування на той момент та на теперішній час, призвело до втрати актуальності вказаних у проекті показників, а не прийняття рішень стосовно впровадження цього проекту у подальшому може призвести до втрати коштів у сумі 2 772,3 тис. гривень.

При цьому відсутність промислових споживачів теплової енергії та недоцільність збільшення обсягів виробництва теплової енергії без здійснення модернізації ставить під сумнів перспективи подальшого розвитку та існування Підприємства.

2. Порушення справи про банкрутство Підприємства та тривала процедура розпорядження майном боржника, не сприяє відновленню його платоспроможності та виходу із кризового стану.

Під час аудиту розглянуто звернення ФДМУ (лист від 11.07.2017 № 10-51-13469) доведеного листом Держаудитслужби від 25.07.2017 № 05-18/556 щодо здійснення державного фінансового контролю ДП «Севєродонецька ТЕЦ», який направлений на перевірку зобов'язань Підприємства, що стали підставою для порушення справи про банкрутство та отримання інформації щодо виявлення ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства або відсутності таких ознак.

⁶ Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про затвердження Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води» від 24.03.2016 № 377.

Зважаючи на те, що процедура банкрутства розпочалась у 2013 році, а період охоплений аудитом починається з серпня 2015 року, дослідити повною мірою зобов'язання, що стали підставою для початку справи про банкрутство, не можливо у зв'язку з відсутністю первинних документів щодо виникнення цих зобов'язань.

У поясненні начальника юридичного відділу Підприємства Герасименко К.Ю. щодо відсутності документів зазначено: «... *Первинні документи, тобто починаючи з договору на поставку природного газу з Торгово-економічною фірмою «ITERA ENERGY» від 22.07.1997 року № 1, знаходяться в матеріалах справ господарського суду Луганської області № 3/49 та 13/253, а всі інші в матеріалах справи № 913/40/13-г про банкрутство ДП «Сєверодонецька ТЕЦ», які залишилися в м. Луганську».* *Пояснення Герасименко К.Ю. у додатку 5 до звіту.*

Водночас до аудиту надано рішення суду, згідно з яким ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» мало грошове зобов'язання перед ЗАТ «ТЕК ІТЕРА Україна» на суму 37 519 015,68 гривень. Факт наявності зазначеного зобов'язання підтверджується рішенням господарського суду Луганської області по справі № 3/49 від 18.03.2005 року.

Дана заборгованість виникла за договором уступки вимоги від 01.01.1997 № 891-Е/97, згідно з яким до ЗАТ ТЕК ІТЕРА Україна» перейшло право вимоги виконання зобов'язань за контрактом на поставку природного газу від 05.01.1996 № 330-Е/96 та додатковою угодою до нього від 22.07.1997 № 1 з Торгово-енергетичною фірмою «ITERA ENERGY» (з урахуванням курсових різниць долару США)

18.04.2008 між ЗАТ «ТЕК ІТЕРА Україна» та ПАТ «Черкаське хімволокно» укладено договір поруки № 03-08 за яким ПАТ «Черкаське хімволокно» виступило поручителем за виконання ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» грошового зобов'язання на суму 37 519 015,68 гривень.

Зобов'язання ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» перед ЗАТ «ТЕК ІТЕРА Україна» погашено у повному обсязі ПАТ «Черкаське хімволокно» про що складено та підписано акти виконаних зобов'язань від 18.04.2008 №1 на суму 4 502 282,0 грн та від 25.06.2008 №2 на суму 33 016 733,68 гривень.

Рішенням Господарського суду Луганської області від 01.10.2009 визнано зобов'язання ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» перед ПАТ «Черкаське хімволокно» на суму 37 519 015,68 гривень.

Ухвалою Господарського суду Луганської області від 03.01.2013 по справі №913/40/13-г порушено провадження у справі про банкрутство ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

У подальшому ухвалою Господарського суду Луганської області від 18.02.2013 було визнано грошові вимоги ініціюючого кредитора – ПАТ «Черкаське хімволокно» на суму 37 519,0 тис. грн та введено процедуру розпорядження майном та призначено арбітражного керуючого-розпорядника майном боржника Мучінського І.Д.

На підставі ухвали Господарського суду Луганської області від 29.11.2016 (з урахуванням ухвал Господарського суду Луганської області від 15.12.2016 та від 02.02.2017 про виправлення описки) затверджено реєстр вимог

кредиторів у справі про банкрутство ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ» на загальну суму **149 766,9 тис. грн**, зокрема:

- ПАТ «Черкаське хімволокно» - 37 519,0 тис. грн;
- ДК «Газ України» НАК Нафтогаз України – 11 049,5 тис. грн;
- НАК Нафтогаз України – 49 798,6 тис. грн;
- ПАТ «Укртрансгаз» філія «УМГ «Донбастрасгаз» - 5 067,8 тис. грн;
- ПАТ «Укртрансгаз» - 11 970,8 тис. грн;
- спеціалізована ДПІ з ОВПП у м. Луганську МГУ ДФС – 33 553,4 тис. грн;
- ПАТ «Донбасенерго» - 170,4 тис. грн;
- Луганське обласне відділення Фонду соціального страхування інвалідів – 637,4 тис. гривень.

Дослідженням повноти відображення по обліку Підприємства зобов'язань згідно реєстру вимог кредиторів встановлено, що станом на 31.12.2017 відповідно даних бухгалтерського обліку зобов'язання перед кредиторами становлять 115 712,6 тис. грн, тобто менше на 34 054,3 тис. гривень.

Зменшення суми зобов'язань сталося за рахунок часткової оплати заборгованості, списання штрафних санкцій, що *не відповідає вимогам пункту 4 статті 12 Закону України* «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі – Закон № 2343), за яким мораторій на задоволення вимог кредиторів вводиться одночасно з порушенням провадження у справі про банкрутство, про що зазначається в ухвалі господарського суду.

Довідково: відповідно до статті 1 Закону № 2343 мораторій на задоволення вимог кредиторів це зупинення виконання боржником, стосовно якого порушено справу про банкрутство, грошових зобов'язань і зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), термін виконання яких настав до дня введення мораторію, і припинення заходів, спрямованих на забезпечення виконання цих зобов'язань та зобов'язань щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), застосованих до прийняття рішення про введення мораторію.

Так, відповідно до даних бухгалтерського обліку Підприємства заборгованість перед НАК Нафтогаз України по зобов'язанням, що увійшли до реєстру кредиторів становили 39 064,5 тис. грн, тобто на **10 734,1 тис. грн** менше.

Водночас упродовж 2014 р. ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ» погашено заборгованість перед НАК Нафтогаз України на суму 3 999,9 тис. грн та списано заборгованість на підставі Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» на суму 6 734,2 тис. гривень.

Аналогічно, відповідно до даних бухгалтерського обліку заборгованість Спеціалізованої ДПІ з ОВПП у м. Луганську МГУ ДФС становить 15 239,4 тис. грн, тобто менше на **18 314,0 тис. гривень**. Так, на підставі договору від 27.12.2017 № 971/10 про організацію взаєморозрахунків відповідно до постанови КМУ від 06.12.2017 № 971 та договору від 13.11.2017 № 12/5 про організацію взаєморозрахунків відповідно до постанови КМУ від 18.05.2017

№ 332 здійснено оплату на 15 749,2 тис. грн. Також переведено передплату з частини чистого прибутку у сумі 2 564,8 тис. гривень.

Заступник головного бухгалтера Борисенко Л.І. щодо погашення зобов'язань з податків пояснила: «...погашення кредиторських вимог ДПІ у м. Северодонецьку у вигляді податкового боргу з податку на прибуток та ПДВ грошовими коштами через рахунки відкриті в органах казначейства відбувалось на виконання Закону України «Про Державний бюджет» на підставі рішень Мінрегіону.

В свою чергу погашення кредиторських вимог ДПІ у м. Северодонецьку у вигляді податкового боргу з податку на прибуток за рахунок переведення передплати з частини чистого прибутку (доходу) не є погашенням грошовими коштами та процедура переведення передплати була проведена саме ДПІ в м. Северодонецьку. Зазначимо, що повернення передплати з частини чистого прибутку з бюджету на поточний рахунок підприємства було неможливим по причині наявності податкового боргу відповідно до статті 43 ПКУ, тобто залік заборгованості з податку на прибуток був єдиним способом повернення передплати з частини чистого прибутку», щодо погашення зобов'язань перед ПАТ «НАК «Нафтогаз України» пояснила: «...Дане зменшення вимог кредитора не є погашенням грошовими коштами. Крім того процедура списання проходила на виконання Закону України та не суперечить законодавству України. Зменшення заборгованості в результаті списання не вважається задоволенням вимог кредиторів, так як списання не є погашенням заборгованості та саме «задоволення вимог» не відбувається. Таким чином в даному випадку не було порушено Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992р. № 2343-ХІІ».

Таким чином, на порушення вимог Закону № 2343 на підстав рішень Міністерства регіонального розвитку, посадовими особами ДП «Северодонецька ТЕЦ» здійснено погашення зобов'язань за податками та перед ПАТ «НАК «Нафтогаз України» у сумі 29 048,1 тис. грн, які підпадали під дію мораторію на задоволення вимог кредиторів.

Крім того, за даними бухгалтерського обліку Підприємства обліковується заборгованість перед ПАТ «Укртрансгаз» філія «УМГ «Донбастрасгаз» на суму 61,6 тис. грн, однак відповідно до даних реєстру вимог кредиторів заборгованість становить 5 067,8 тис. грн, що на **5 006,2 тис. грн** більше.

Слід наголосити, що зазначені зобов'язання при затвердженні реєстру кредиторів з боку Підприємства не оскаржувалися, тобто прийняті у повному обсязі.

У поясненні щодо причин не відображення у бухгалтерському обліку Підприємства визнаної у судовому порядку заборгованості перед ПАТ «Укртрансгаз» філія «УМГ «Донбастрасгаз» заступник головного бухгалтера Борисенко Л.І. зазначила: «Відображення кредиторської заборгованості перед ПАТ «Укртрансгаз» філія «УМГ «Донбастрасгаз» у сумі 61 565,32 грн підтверджується актом звіряння між філіями «УМГ «Донбастрасгаз» та ДП «Северодонецька ТЕЦ» за період з 01.01.2013р. по 01.11.2015р. (копія додається)». [Пояснення Горбунової Є.І. у додатку 6 до звіту.](#)

Отже, починаючи з 29.11.2016 (дата затвердження реєстру кредиторів) та станом на момент завершення аудиту (16 березня 2018 р.) у бухгалтерському обліку ДП «Северодонецька ТЕЦ» не відображено зобов'язання на суму 5 006,2 тис. грн, що призвело до заниження по обліку

зобов'язань та до викривлення фінансової звітності Підприємства на вказану суму.

Ухвалою Господарського суду Луганської області від 14.03.2017 припинено процедуру розпорядження майном та введено процедуру санації боржника. Керуючим санацією боржника призначено арбітражного керуючого Мучінського І.Д.

Слід зазначити, що відповідно до статті 13 Закону № 2343 (у редакції Закону від 04.11.2012) розпорядник майна призначається на строк не більше ніж на шість місяців. Цей строк може бути продовжений або скорочений судом за клопотанням комітету кредиторів чи самого розпорядника майна або власника (органу, уповноваженого управляти майном) боржника.

Ухвалами Господарського суду Луганської області процедура розпорядження майном ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» та повноваження розпорядника майном Мучінського І.Д. неодноразово продовжувалися.

Отже, у зв'язку з відсутністю обмежень щодо строків продовження процедури розпорядження майном у Законі № 2343 та інших нормативно-правових актів, які діяли на момент порушення справи про банкрутство ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» тривалості понад 4 роки.

Довідково: Відповідно до пункту 2 статті 22 Закону № 2343-ХІІ (у редакції Закону від 18.01.2013) процедура розпорядження майном боржника вводиться строком на сто п'ятнадцять календарних днів і може бути продовжена господарським судом за вмотивованим клопотанням розпорядника майна, комітету кредиторів або боржника не більше ніж на два місяці.

На засіданнях комітету кредиторів ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» (протоколи від 13.07.2017 та від 18.09.2017) розглядався проект плану санації, однак через численні зауваження, план санації затверджений не був.

Крім того, на засіданні комітету кредиторів від 18.09.2017 зобов'язано керуючого санацією направити проект плану санації (з урахуванням змін та доповнень) до ФДМУ з метою отримання від останнього зауважень до проекту плану санації, та після їх опрацювання, винести для остаточного затвердження зборами кредиторів плану санації ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» з попереднім розміщенням електронної версії плану санації та надання можливості ознайомлення кредиторам з ним не менш ніж 15 днів до проведення зборів кредиторів.

Однак, на підставі Постанови Вищого господарського суду України від 20.09.2017 скасовано Ухвалу господарського суду Луганської області від 14.03.2017 та постанову Донецького апеляційного господарського суду від 20.04.2017, щодо введення процедури санації боржника, справу направлено на розгляд до господарського суду Луганської області на стадію розпорядження майном.

Отже, процедура санації Підприємства тривала 6 місяців, при цьому керуючим санацією боржника – арбітражним керуючим Мучінським І.Д. не забезпечено погодження плану санації ФДМУ та затвердження плану санації зборами кредиторів.

При цьому, Підприємство мало ризик винесення господарським судом ухвали щодо відкриття ліквідаційної процедури Підприємства.

Так, відповідно до пункту 6 статті 18 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (у редакції Закону від 21.09.2012), якщо протягом шести місяців з дня винесення ухвали про санацію в господарський суд не буде подано плану санації боржника, господарський суд має право прийняти рішення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури відповідно до цього Закону.

Довідково: відповідно до пункту 1 статті 17 Закону України № 2343(у редакції Закону від 04.11.2012) санація вводиться на строк не більше дванадцяти місяців. За клопотанням комітету кредиторів чи керуючого санацією або інвесторів цей строк може бути продовжено ще до шести місяців або скорочено.

Відповідно до пункту 6 статті 17 цього ж Закону керуючий санацією зобов'язаний: розробити та подати на затвердження комітету кредиторів план санації боржника.

Відповідно до статті 18 Закону протягом трьох місяців з дня винесення ухвали про санацію боржника керуючий санацією зобов'язаний подати комітету кредиторів для схвалення план санації боржника, який розглядається комітетом кредиторів в чотиримісячний строк з дня винесення господарським судом ухвали про санацію, якщо інше не передбачено цим Законом. Керуючий санацією письмово повідомляє членів комітету кредиторів про дату і місце проведення засідання комітету і за два тижні до проведення комітету кредиторів надає можливість попередньо ознайомитися з планом санації.

Схвалений комітетом кредиторів план санації та протокол засідання комітету кредиторів подаються керуючим санацією в господарський суд на затвердження не пізніше п'яти днів з дня проведення засідання комітету кредиторів.

Керуючий санацією зобов'язаний попередньо погоджувати план санації боржника з органом, уповноваженим управляти державним майном, стосовно підприємства-боржника, у майні якого частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків.

Господарський суд затверджує план санації боржника, про що виноситься ухвала, яка може бути оскаржена у встановленому порядку.

Отже, тривала процедура розпорядження майном не сприяла відновленню платоспроможності ДП «Севєродонецька ТЕЦ» і не забезпечила погашення боргів перед кредиторами та, відповідно виходу його з кризового становища.

Крім того, не прийняття рішень керівництвом підприємства щодо відображення по обліку кредиторської заборгованості, визнаної у судовому порядку, призвело до заниження по обліку зобов'язань і, відповідно, викривлення фінансової звітності на суму 5 006,2 тис. гривень.

У період проведення аудиту Верховною Радою України прийнято Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна». Відповідно до пункту 5 статті 12 цього Закону справи про банкрутство боржників, якими є державні підприємства та/або господарські товариства, більше ніж 50 відсотків акцій (часток) яких прямо чи опосередковано належать державі, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, не порушуються до її завершення. Проведення у справах про банкрутство таких підприємств/господарських товариств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, підлягає припиненню, крім тих, що ліквідуються за рішенням власника.

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна, аудиторською групою надано рекомендацію на рівні ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» звернутись до суду з метою припинення справи про банкрутство.

Листом від 14.03.2018 ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» звернулась до Господарського суду Луганської області щодо припинення справи про банкрутство. Станом на 16.03.2018 відомості щодо прийняття рішення Господарським судом Луганської області із зазначеного питання відсутності.

3. Прийняття неефективних управлінських рішень щодо укладання та виконання окремих договорів, призводить до зайвих витрат або відволікання коштів Підприємства.

Також, керівництвом Підприємства укладено договір на надання юридичних послуг - правової допомоги від 06.09.2016 № 43/16 з фізичною особою підприємцем Сутковим А.М. про надання правової допомоги з питання реалізації права клієнта як суб'єкта на якого розповсюджується дія Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» в частині звільнення від плати за земельні ділянки державної та комунальної власності.

Так, Сутковим А.М. підготовлено запит до Головного управління ДФС у Луганській області щодо надання індивідуальної податкової консультації з питання ведення обліку і подачі звітності по оплаті за користування земельними ділянками державної власності, у частині застосування податкової пільги за період з 14.04.2014 по 07.06.2016 відповідно до положень статті 6 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» від 02.09.2014 № 1669-VII.

Також, Сутковий А.М. був представником ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» при розгляді зазначеного питання у Луганському окружному адміністративному суді та Донецькому апеляційному адміністративному суді.

На підставі рішень суду Луганського окружного адміністративного суду та Донецького апеляційного адміністративного суду ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» було надано уточнюючий розрахунок плати за землю до Головного управління ДФС в Луганській області. Загальна сума зменшення податкових зобов'язань по уточнюючим деклараціям склала 2 834,7 тис. грн, зокрема: за 2014 рік – 378,3 тис. грн, за 2015 рік – 1 523,5 тис. грн та за 2016 рік – 932,9 тис. гривень.

Відповідно акту приймання передачі виконаних робіт від 01.02.2017 № 1 по договору вартість наданих юридичних послуг Сутковим А.М. становила 566,9 тис. гривень. Оплата за надані послуги проведена ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» у повному обсязі.

При цьому, у штаті Підприємства протягом серпня 2015 р. - вересня 2016 р., тобто до укладання договору, фактично працювало 6 працівників юридичного відділу.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 4 Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації», затвердженого Постановою КМУ від 26 листопада 2008 р. № 1040, основним завданням юридичної служби є організація правової роботи, спрямованої на правильне застосування, неухильне дотримання та запобігання невиконанню вимог законодавства, інших нормативних актів органом виконавчої влади, підприємством, їх керівниками та працівниками під час виконання покладених на них завдань і функціональних обов'язків, а також представлення інтересів органу виконавчої влади, підприємства в судах.

Тобто, хоча ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» і отримано економічну вигоду від укладання зазначеного договору, однак Підприємство мало можливість самостійно провести правову та позовну роботу з цього питання працівниками юридичного відділу Підприємства, що дозволило б зменшити витрати на 566,9 тис. гривень.

Отже, прийняття неефективних управлінських рішень керівництвом Підприємства, у частині укладання договору про надання правової допомоги при наявності у штаті працівників, до повноважень яких входить здійснення зазначених функцій, призвело до зайвих витрат Підприємства

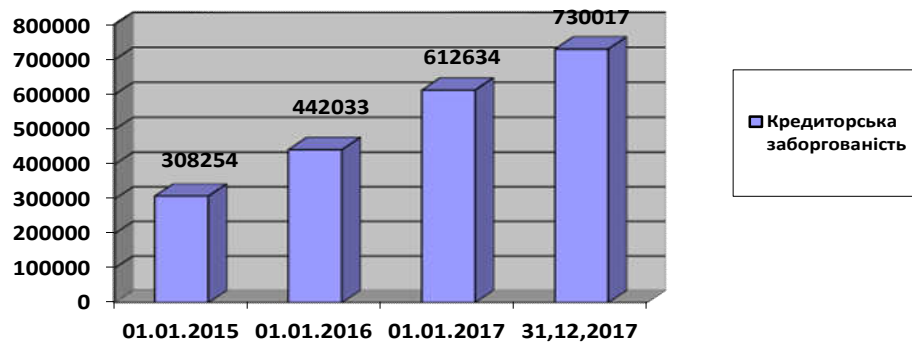
на загальну суму 566,9 тис. грн, що негативно вплинуло на фінансово-господарську діяльність.

4. Наявність значних сум кредиторської заборгованості та її зростання призводить до збільшення витрат та погіршення фінансового стану Підприємства.

За даними бухгалтерського обліку та фінансової звітності загальна сума поточної кредиторської заборгованості Підприємства, протягом дослідженого періоду, збільшилася з 308 254,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 730 017,0 тис. грн (станом на 31.12.2017), тобто у 2,4 рази або на 421 763,0 тис. гривень.

Динаміку зростання поточних зобов'язань Підприємства за період з 01.01.2015 по 31.12.2017 року наведено на діаграмі 4.1.

Діаграма 4.1.

Найбільшу питому вагу у поточних зобов'язаннях Підприємства займає кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, яка у дослідженому періоді мала тенденцію до зростання.

Так, протягом періоду, кредиторська заборгованість Підприємства за товари, роботи, послуги збільшилась на 239 740,0 тис. грн або на 87,9 % – з 272 724,0 тис. грн (станом на 01.01.2015) до 512 464,0 тис. грн (станом на 31.12.2017).

Дослідженням кредиторської заборгованості Підприємства встановлено, що основна сума боргу склалася по розрахункам за поставку природного газу, транспортування газу магістральними трубопроводами та його розподіл.

Подальшим дослідженням кредиторської заборгованості встановлено, що упродовж періоду, який підлягав аудиту, ДП «Сєверодонецька ТЕЦ», в окремих випадках, здійснювалося отримання та використання природного газу для власних потреб (виробництво електричної енергії) та виробництво теплової енергії для інших споживачів, без наявності укладених договорів з постачальниками природного газу.

Так, наприклад, відповідно до технічних актів, підписаних з боку Сєверодонецького МРУЕГГ філії ПАТ «Луганськгаз», та актів приймання-передачі природного газу від 31.01.2016, підписаних з боку постачальників

природного газу, у січні 2016 року, ДП «Северодонецька ТЕЦ» було отримано та використано природного газу у кількості **19 665,53 тис. м³**, зокрема:

- **9 298,212 тис. м³** для надання населенню послуг з опалення та гарячого водопостачання згідно з укладеним договором з НАК «Нафтогаз України» від 21.12.2015 № 1181/16-ТЕ-20;
- **1 223,555 тис. м³** для виробництва теплової енергії для потреб бюджетних установ організацій та інших споживачів згідно з укладеним договором з НАК «Нафтогаз України» від 15.12.2015 № 1182/16-БО-20;
- **9 143,763 тис. м³** використаний для власних потреб (виробництво електричної енергії), із яких: 1 611,507 тис. м³ згідно з укладеним договором з ТОВ «Енергія України» від 10.12.2015 № 501;
- **7 532,256 тис. м³** – використано без укладання відповідних договорів з постачальниками природного газу. *Інформація щодо випадків поставки природного газу без укладання договорів у додатку ІІ до звіту.*

Відповідно до пункту 3 статті 1 Правил постачання природного газу, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2496 визначено, що постачання природного газу споживачу здійснюється на підставі договору постачання природного газу між постачальником та споживачем, який укладається відповідно до вимог цих Правил.

Крім того, пунктом 2 статті 13 Закону України «Про ринок природного газу» від 09.04.2015 № 329 (далі Закон № 329) передбачено зобов'язання споживача щодо укладання договору про постачання природного газу.

Отже, отримання природного газу ДП «Северодонецька ТЕЦ» від невідомого постачальника є порушенням на ринку природного газу у частині відсутності укладених договорів на поставку природного газу та створює ризики застосування до Підприємства штрафних санкцій.

З метою встановлення власника природного газу та підтвердження виду, обсягу і якості операцій та розрахунків було ініційовано проведення зустрічних звірок на ПАТ «НАК «Нафтогаз України», Філії «УМГ «Харківтрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз» та ПАТ «Луганськгаз».

За результатами проведеної зустрічної звірки у ПАТ «НАК «Нафтогаз України» (довідка зустрічної звірки від 06.03.2018 № 05-21/15-з) було підтверджено вид та обсяги відпущеного природного газу ДП «Северодонецька ТЕЦ» за 12 укладеними договорами споживачам («населення», «бюджетні установи», «Інші споживачі» та на власні потреби) в кількості 129 681,949 тис. м³ на загальну суму 804 331,6 тис. грн, що відповідає даним бухгалтерського обліку ДП «Северодонецька ТЕЦ». Дані щодо обсягів поставки природного газу без наявності укладених договорів у зустрічній звірці не зазначено.

Зустрічною звіркою у ПАТ «Луганськгаз» (довідка зустрічної звірки від 28.02.2018 № 06-21/6 «з») підтверджено вид та обсяги розподіленого природного газу ДП «Северодонецька ТЕЦ» за період з 01.01.2016 по 31.12.2017 у кількості 115 971,685 тис. м³, загальна вартість послуг з розподілу природного газу протягом дослідженого періоду склала 91 245,4 тис. грн, що

відповідає даним бухгалтерського обліку ДП «Сєверодонецька ТЕЦ». За результатами зустрічної звірки визначити невідомого постачальника природного газу не надається за можливе у зв'язку з відсутністю у Технічних актах відомостей щодо постачальника природного газу. Дані щодо обсягів поставки природного газу без наявності укладених договорів у зустрічній звірці не зазначено.

Зустрічною звіркою у Філії «УМГ «Харківтрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз» (довідка зустрічної звірки від 15.03.2018 № 015-11/3-з) підтверджено вид та обсяги наданих послуг з транспортування газу ДП «Сєверодонецька ТЕЦ», що відповідає даним бухгалтерського обліку Підприємства.

За результатами зустрічної звірки визначити постачальника природного газу щодо обсягів поставки природного газу без наявності укладених договорів, не надалося за можливе. *Довідки зустрічних звірок від 06.03.2018 № 05-21/15-з, від 28.02.2018 № 06-21/6 «з», від 15.03.2018 № 015-11/3-з у додатку 12 до звіту.*

Слід зазначити, що зростання кредиторської заборгованості Підприємства негативно впливає на його фінансовий стан та призводить до нарахування штрафних санкцій за несвоєчасне проведення розрахунків з постачальниками, сплатою податків тощо.

Так, протягом дослідженого періоду Підприємством понесені витрати по нарахованим штрафним санкціям (інфляційні втрати, 3% річних тощо) за несвоєчасне проведення розрахунків на 130 979,4 тис. грн, зокрема: за серпень-грудень 2015 р. – 47288,4 тис. грн, у 2016 р. – 83 306,7 тис. грн та у 2017 р. – 384,3 тис. гривень.

При цьому 94,3 % або 123 461,7 тис. грн, становлять штрафні санкції за несвоєчасне проведення розрахунків з ПАТ НАК «Нафтогаз України».

Отже, зростання кредиторської заборгованості ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» негативно впливає на його фінансовий стан, зокрема: несвоєчасне проведення розрахунків призводить до отримання фінансових санкцій за порушення умов договорів, податкового законодавства та, відповідно, збільшення витрат Підприємства протягом дослідженого періоду на 130 979,4 тис. гривень.

Дослідженням можливості своєчасного проведення розрахунків ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» по зобов'язанням встановлено таке.

Так, станом на 31.12.2017 по обліку Підприємства обліковується дебіторська заборгованість по ДП «Енергоринок» на загальну суму 144 422,8 тис. грн, зокрема: за 2014 рік – 31 880,0 тис. грн (жовтень-грудень), за 2015 рік – 48 172,0 тис. грн (січень, березень-квітень, грудень), за 2016 рік – 14 304,3 тис. грн (січень) та за 2017 рік – 50 066,4 тис. грн (січень, грудень).

Дана заборгованість виникла за період з жовтня 2014 року по грудень 2017 року за рахунок проведення оплати ДП «Енергоринок» не у повному обсязі.

Дослідженням встановлено, що обсяг перерахування коштів ДП «Енергоринок» за електричну енергію визначається на підставі Постанови

національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Довідково: протягом дослідженого періоду діяли 2 Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, якими було визначено алгоритм розподілу коштів, які надійшли до ДП «Енергоринок», а саме:

- Про алгоритм розподілу коштів з поточного рахунку із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії, затверджений Постановою від 21.12.2011 № 2;

- Про алгоритм розподілу коштів з поточного рахунку із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії, затверджений Постановою від 30.12.2015 № 3247.

Відповідно до алгоритмів розподілу ДП «Енергоринок» із суми коштів, що надходять на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оптового постачальника електричної енергії перераховує протягом розрахункового місяця кошти ДП «Севєродонецька ТЕЦ» пропорційно до обсягу прогнозованої товарної продукції, що підраховується таким чином: сума фактичного обсягу товарної продукції наростаючим підсумком з початку місяця та прогнозованого обсягу товарної продукції дня, що передує дню розподілу коштів.

Остаточний розрахунок ДП «Енергоринок» здійснюється до 15 числа (включно) розрахункового місяця відповідно до фактичної товарної продукції попереднього розрахункового періоду, **забезпечивши рівний відсоток оплати товарної продукції попереднього розрахункового періоду між виробниками електричної енергії.**

Отже, недосконалий механізм розподілу коштів, яким не забезпечується 100% оплата за реалізовану електричну енергію, призводить до нарощування кредиторської заборгованості ДП «Севєродонецька ТЕЦ» унаслідок не виконання зобов'язань за договорами та до збільшення витрат Підприємства за рахунок нарахування штрафних санкцій.

Крім того, станом на 31.12.2017 по обліку Підприємства обліковується дебіторська заборгованість по розрахункам з ПАТ «КБ «Хрещатик» та АТ «Дельта банк» у сумі 40 877,8 тис. грн та 39 223,8 тис. грн відповідно.

При цьому, як вже зазначалось, упродовж дослідженого періоду по бухгалтерському обліку Підприємства рахувались значні суми кредиторської заборгованості, за яку кредиторами нараховувались штрафні санкції.

Дослідженням утворення заборгованості по ПАТ «КБ «Хрещатик» встановлено, що між ДП «Севєродонецька ТЕЦ» та ПАТ «КБ «Хрещатик» укладено договір банківського рахунку юридичної особи від 16.07.2013 № 26008003091238.

Відповідно до умов укладеного договору банк зобов'язується забезпечувати збереження коштів клієнта на його рахунках, належним чином виконувати комплексне обслуговування клієнта, своєчасно здійснювати розрахункові операції.

Проте, починаючи з 01.04.2016 надіслані платіжні доручення через систему «Клієнт-Банк» ПАТ «КБ «Хрещатик» не проводилися.

Відповідно до постанови Правління Національного банку України від 05.04.2016 № 234 «Про віднесення ПАТ «КБ «Хрещатик» до категорії неплатоспроможних» виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення від 05.04.2016 № 463 «Про запровадження тимчасової адміністрації у ПАТ «КБ «Хрещатик».

Відповідно до отриманої від департаменту ліквідаційних процедур ПАТ «КБ «Хрещатик» довідки від 27.09.2016 № 2-3/3/9409, ДП «Севєродонецька ТЕЦ» було визнано кредитором ПАТ «КБ «Хрещатик» та включено до 7 черги на суму 40 877,8 тис. гривень. Задоволення вимог кредиторів здійснюватиметься за рахунок коштів отриманих у результаті ліквідації та реалізації майна банку.

Слід зазначити, що протягом дослідженого періоду на рахунках ПАТ «КБ «Хрещатик» щомісячно залишок коштів становив: станом на 01.08.2015 – 57 870,7 тис. грн, на 01.09.2015 – 49 915,8 тис. грн, на 01.10.2015 – 42 221,3 тис. грн, на 01.11.2015 – 32 036,9 тис. грн, на 01.12.2015 – 29 378,9 тис. грн, на 01.01.2016 – 24 416,6 тис. грн, на 01.02.2016 – 43 168,5 тис. грн, на 01.03.2016 – 40 521,5 та на 01.04.2016 – 42 908,1 тис. гривень.

При цьому, рішення щодо перерахування всього залишку коштів з рахунку було прийнято керівництвом Підприємства вже після припинення операцій по рахунку, а саме з 01.04.2016 по 06.04.2016.

Дослідженням утворення заборгованості по АТ «Дельта Банк» встановлено, що між ДП «Севєродонецька ТЕЦ» та АТ «Дельта Банк» було укладено договір банківського рахунку від 27.08.2014 № 01/2028949-22158.

Відповідно до умов укладеного договору банк зобов'язується приймати і зараховувати на рахунок грошові кошти, що надходять клієнту, виконувати розпорядження клієнта щодо перерахування відповідних сум тощо.

Проте, починаючи з жовтня 2014 року надіслані платіжні доручення через систему «Клієнт-Банк» АТ «Дельта Банк» частково не проводилися, а з грудня 2014 року – взагалі не проводилися.

Правлінням Національного банку України було прийнято постанову від 02.03.2015 № 150 «Про віднесення АТ «Дельта Банк» до категорії неплатоспроможних».

Виконавчою дирекцією Фонду гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення від 02.03.2015 № 51 «Про запровадження тимчасової адміністрації у АТ «Дельта Банк».

Відповідно до довідки від 16.03.2016 № 05-3256699, ДП «Севєродонецька ТЕЦ» було визнано кредитором АТ «Дельта Банк» та включено до 7 черги на суму 40 877,8 тис. гривень.

Слід зазначити, що відповідно до банківської виписки перерахування коштів на рахунок відкритий у АТ «Дельта Банк» здійснювалося самим Підприємством з поточних рахунків відкритих в інших банках, зокрема: ПАТ «КБ «Хрещатик», АБ «Укргазбанк».

Так, за період з серпня 2014 року по лютий 2015 року на рахунок надійшло коштів на 49 074,6 тис. грн із яких перераховано Підприємством – 48 801,0 тис. грн (у т.ч. 28.08.2014 – 24 000,0 тис. грн перераховано з рахунку

ПАТ «КБ «Хрещатик»; 08.09.2014 – 24 800,0 тис. грн – з рахунку у АБ «Укргазбанк»), нараховано відсотків банком – 241,4 тис. грн (за період з серпня 2014 року по березень 2015 року). Здійснено оплати протягом серпня-жовтня 2014 року лише на 9 850,8 тис. гривень.

При цьому, рішення щодо перерахування всього залишку коштів з рахунку було прийнято керівництвом Підприємства вже після припинення операцій по рахунку.

Довідково: Підприємством було надано до АТ «Дельта Банк» платіжні доручення від 28.10.2014 № 4079 на суму 3 000,0 тис. грн, від 13.11.2014 № 4425, 4427 на суму 2 000,0 тис. грн, від 21.11.2014 № 4654 на суму 10 000,0 тис. грн, від 02.12.2014 № 4753, 4762 на суму 1 646,3 тис. грн та від 19.12.2014 № 4959 на суму 24 168,6 тис. гривень.

ДП «Севєродонецька ТЕЦ» звернулося до Господарського суду м. Києва з позовною заявою зобов'язати АТ «Дельта Банк» виконати платіжні доручення. Відповідно рішення Господарського суду м. Києва від 12.03.2015 по справі № 910/1907/15-г позов ДП «Севєродонецька ТЕЦ» задоволено повністю. Проте, рішення суду виконано не було.

Отже, Підприємство мало можливість частково погасити існуючу заборгованість за договорами, у тому числі з ПАТ «НАК «Нафтогаз України» на суму 80 101,6 тис. грн, проте, не прийняття ефективних та своєчасних управлінських рішень щодо здійснення перерахування грошових коштів, призвело до їх накопичення у банківських установах та на теперішній час може призвести до їх втрати у вказаній сумі.

5. Недостатній рівень претензійно-позовної роботи за стягненням дебіторської заборгованості та недостатній контроль щодо створення резерву сумнівних боргів можуть призвести до втрати активів та зростання витрат Підприємства.

Як вже зазначалось дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи (за даними фінансової звітності), мала тенденцію до зростання з 125 638,0 тис. грн станом на 01.01.2015 до 166 572,0 тис. грн станом на 31.12.2017, тобто на 40 934,0 тис. грн або 32,6%, інша поточна дебіторська заборгованість Підприємства у дослідженому періоді зросла з 9 668,0 тис. грн станом на 01.01.2015 до 95 957,0 тис. грн станом на 31.12.2017, тобто на 86 289,0 тис. грн або майже у 10 разів.

У структурі дебіторської заборгованості станом на 31.12.2017 (з урахуванням дебіторської заборгованості включеної до резерву сумнівних боргів) найбільшу питому вагу займають заборгованість за теплову енергію 149 610,2 тис. грн (у т.ч. заборгованість населення 137 550,2 тис. грн), заборгованість за електричну енергію відпущену ДП «Енергоринок» 144 422,8 тис. грн, 80 101,6 тис. грн – кошти, які залишились на рахунках збанкрутілих банків.

Дослідження питання виникнення заборгованості ДП «Енергоринок» та заборгованості банків викладено у попередньому розділі звіту (див. стор. 27-30).

Дослідженням стану претензійно-позовної роботи щодо стягнення дебіторської заборгованості встановлено, що Підприємством постійно подаються до судів позови та заяви про видачу судових наказів (рішень).

Так, за 2015 рік подано 971 позовів і заяв на суму 11 423,84 тис грн, за якими отримано судових рішень та судових наказів для виконання у кількості 971 шт. на таку ж суму; у 2016 році – 447 шт. на суму 6 302,03 тис грн та отримано судових рішень та судових наказів для виконання у кількості 54 шт. на суму 1 020,65 тис грн; у 2017 року – 506 шт. на суму 10 827,39 тис грн та отримано судових рішень та судових наказів для виконання у кількості 278 шт. на суму 5 266,82 тис гривень.

Водночас у дослідженому періоді з обліку ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» списано прострочену дебіторську заборгованість за надані послуги з постачання теплової енергії населенню, термін позовної давності якої минув, на загальну суму 312,8 тис. грн, по якій не вживались достатньо правових заходів відповідно до чинного законодавства (стягнення дебіторської заборгованості та відкриття виконавчого провадження), що призвело до втрати активів Підприємства.

Так, у листопаді 2016 року борг за постачання теплової енергії за даними бухгалтерського обліку було списано (віднесено на позабалансовий рахунок) у загальній сумі 9,9 тис. гривень. Термін виникнення боргу 2010-2011 роки.

Аналогічно, у квітні 2017 року борг за постачання теплової енергії було списано (віднесено на позабалансовий рахунок) у загальній сумі 15,9 тис. гривень. Термін виникнення боргу 2010-2011 року.

При цьому в обох випадках позови до суду не направлялися та інші заходи щодо стягнення дебіторської заборгованості не здійснювалися.

Не вжиття заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості є порушенням частини 3 статті 92, статті 526, частин 2 статей 611-612, статей 623, 625 Цивільного кодексу України, частини 2 статті 218, статей 220, 222 Господарського кодексу України та порушенням вимог підпунктів 8 та 9 пункту 11 Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1040. *Інформація щодо списання дебіторської заборгованості по фізичним особам у додатку 13 до звіту.*

Таким чином, відсутність достатнього контролю з боку посадових осіб ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» щодо стягнення дебіторської заборгованості по окремим фізичним особам призвела до втрати активів Підприємства на суму 312,8 тис. гривень.

Також під час аудиту встановлено, що значний обсяг витрат ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» припадав на інші операційні витрати унаслідок створення резерву сумнівних боргів, зокрема: у 2015 році до резерву сумнівних боргів віднесено 273 775,4 тис. грн, у 2016 році – 115 877,6 тис. грн, у 2017 році – 34 719,6 тис. гривень.

Динаміка резерву сумнівних боргів за період з 01.01.2015 по 31.12.2017 на графіку 5.1.

Графік 5.1.

Віднесення вказаних сум дебіторської заборгованості до резерву сумнівних боргів призвело до збільшення інших операційних витрат Підприємства на ці ж суми.

Пунктом 6.3. наказу ДП «Севєродонецька ТЕЦ» щодо організації бухгалтерського обліку та облікової політики на 2017 рік від 03.01.2017 № 1 визначено, що на Підприємстві для створення резерву сумнівних боргів використовується метод абсолютної суми сумнівної заборгованості.

Довідково: Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» сумнівний борг - поточна дебіторська заборгованість, щодо якої є невпевненість її погашення боржником.

У пункті 7 П(С)БО 10 зазначено, що поточна дебіторська заборгованість, яка є фінансовим активом (крім придбанної заборгованості та заборгованості, призначеної для продажу), включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю.

Для визначення чистої реалізаційної вартості на дату балансу обчислюється величина резерву сумнівних боргів.

Пунктом 8 П(С)БО 10 передбачено, що величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів: застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості; застосування коефіцієнта сумнівності. За методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості величина резерву визначається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів.

Водночас дослідженням підстав включення дебіторської заборгованості до резерву сумнівних боргів встановлено, що відповідно до протоколів засідань комісії ДП «Севєродонецька ТЕЦ» по списанню дебіторської заборгованості (щокварталу), відділом збуту проводиться робота по відокремленню від загальної суми дебіторської заборгованості населення і бюджетних установ та інших споживачів за теплову енергію сум сумнівної дебіторської заборгованості за кожним боржником окремо. У якості сумнівної аналізувалась заборгованість, яка виникла до початку опалювального сезону та непогашена станом на момент проведення засідання комісії. Виходячи з протоколів існує невпевненість у погашенні такої заборгованості.

Крім того, у вказаних протоколах пропонується введення сумового критерію, виходячи з цього пропонується включення до резерву сумнівних боргів суми заборгованості населення та юридичних осіб за теплову енергію, що виникла до початку опалювального періоду та перевищує сумовий критерій.

Так, наприклад, протоколом засідання комісії ДП «Севєродонецька ТЕЦ» по списанню дебіторської заборгованості від 31.03.2017 пропонується

включити до резерву сумнівних боргів суми заборгованості населення та юридичних осіб за теплову енергію, яка утворилась станом до 30.09.2016 та не погашена станом на 31.03.2017 у сумі, що перевищує 6 000,00 грн для бюджетних установ та інших споживачів і 6 500,00 грн для населення. Згідно з цим протоколом пропонована сума для включення до резерву сумнівних боргів по населенню складає 44 098,2 тис. грн, по бюджетним установам та іншим споживачам – 8 177,3 тис. гривень.

Під час аудиту проаналізовано додатки «Інформація про дебіторську заборгованість населення за теплову енергію, що пропонується до включення до резерву сумнівних боргів станом на 31.03.2017» та «Інформація про дебіторську заборгованість бюджетних установ та інших споживачів за теплову енергію, що пропонується до включення до резерву сумнівних боргів станом на 31.03.2017», які додаються до протоколів засідань, та у яких зазначається код контрагента (для населення), контрагент для бюджетних установ та інших споживачів, сума заборгованості станом на 30.09.2016, сума сплачена у IV кварталі 2016 р. та у I кварталі 2017 р., заборгованість станом на 31.03.2017 та сума заборгованості, яка пропонується до включення у резерв сумнівних боргів відповідно до визначених вище сумових критеріїв.

У поясненні щодо не проведення аналізу по кожному окремому дебітору заступник головного бухгалтера ДП «Севєродонецька ТЕЦ» Горбунова Є.І. вказала: *«...метод застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості відповідно до П(с)БО 10 не передбачає «проведення аналізу платоспроможності по кожному дебітору». За цим методом величина резерву визнається на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів. Також П(с)БО 10 не містить конкретного механізму проведення аналізу платоспроможності окремих дебіторів...»* [Пояснення Горбунової Є.І. у додатку 14 до звіту.](#)

При цьому, під час проведеного аналізу встановлено, непоодинокі випадки коли до резерву сумнівних боргів включались суми дебіторської заборгованості навіть при наявності оплати значних сум у IV кварталі 2016 р. та I кварталі 2017 р., тобто наявність оплати не враховується Підприємством як фактор, який свідчить про платоспроможність дебіторів.

Так, за кодом контрагента станом на 30.09.2016 обліковувалась дебіторська заборгованість на суму 19 122,35 грн. За IV квартал 2016 р. та I квартал 2017 р. надійшла оплата за теплову енергію на суму 10 228,00 грн, заборгованість станом на 31.03.2017 становила 8 893,85 грн, що відповідає сумовому критерію для включення до резерву сумнівних боргів. Аналогічно за кодом заборгованість на 30.09.2016 – 26 383,68 грн, сплачено 16 631,50 грн, заборгованість на 31.03.2017 – 9 752,18 грн і у повній сумі віднесено до резерву сумнівних боргів оскільки відповідає сумовому критерію.

Аналогічно, щодо заборгованості бюджетних установ та інших споживачів. Як приклад, заборгованість по станом на 30.09.2016 становила 22 344,03 грн, сплачено 10 200,0 грн, заборгованість станом на 31.03.2017 – 12 144,03 грн, що відповідає визначеному сумовому критерію та включено до резерву сумнівних боргів.

Виходячи з викладеного, аналіз платоспроможності по окремих дебіторах здійснювався шляхом застосування відповідних граничних критеріїв, що не забезпечує повного аналізу платоспроможності по окремих дебіторах передбаченого вимогами П(С)БУ 10 «Дебіторська заборгованість».

Крім того, вимогами постанови Кабінету Міністрів України «Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів» від 29 листопада 2006 р. № 1673 передбачено заборону суб'єктам господарювання державного сектору економіки включати до розрахунку резерву сумнівних боргів суми поточної дебіторської заборгованості зі строком виникнення до півтора року.

У поясненні заступника головного бухгалтера Горбунової Є.І. *(додаток 14 до звіту)* зазначено: «В п. 13 ПКМУ №1673 від 29.11.2006р. Кабінет міністрів України постановляє Міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади...заборонити суб'єктам господарювання державного сектору економіки включати до розрахунку резерву сумнівних боргів суми поточної дебіторської заборгованості із строком виникнення до півтора року. Тобто в ПКМУ №1673 від 29.11.2006р. відсутня пряма вказівка КМУ суб'єктам господарювання державного сектору включати до розрахунку резерву сумнівних боргів суми поточної дебіторської заборгованості із строком виникнення до півтора року. Тому ДП «Северодонецька ТЕЦ» не порушувала вимоги ПКМУ №1673 від 29.11.2006р.

Однак, враховуючи рекомендацію Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Луганській області, при розрахунку резерву сумнівних боргів станом на 31.12.2017р. ДП «Северодонецька ТЕЦ» застосувало обмеження щодо включення до РСБ суми поточної дебіторської заборгованості із строком виникнення до півтора року (лист від 13.03.2018р. №02-57-84/317)».

Водночас, виходячи із зазначених у протоколах засідань термінів виникнення дебіторської заборгованості, до резерву сумнівних боргів включалась дебіторська заборгованість із терміном виникнення менше півтора року.

Зважаючи на надану аудиторською групою пропозицію щодо врахування вимог постанови КМУ № 1673, при здійсненні розрахунку резерву сумнівних боргів станом на 31.12.2017, ДП «Северодонецька ТЕЦ» були застосовані обмеження визначені вказаною постановою. *Лист ДП «Северодонецька ТЕЦ» у додатку 15 до звіту.*

Аналізом результатів включення дебіторської заборгованості населення, бюджетних установ та інших споживачів до резерву сумнівних боргів на I-III квартали 2017 рік встановлено, що за цей період до резерву сумнівних боргів включено дебіторської заборгованості на суму 16 442,9 тис. гривень.

Отже, визначений на ДП «Северодонецька ТЕЦ» підхід до аналізу платоспроможності по окремих дебіторах не забезпечує об'єктивної інформації, необхідної для створення резерву сумнівних боргів, та неврахування обмежень щодо терміну виникнення дебіторської заборгованості при включенні її до резерву сумнівних боргів, негативно впливає на результати діяльності Підприємства, зокрема інші операційні витрати за 1-3 квартали 2017 року склали 16 442,9 тис. гривень.

6. Недоліки внутрішнього контролю за використанням активів Підприємства можуть призвести до зростання його витрат та можливої втрати активів.

Дослідженням обліку та використання активів Підприємства, зокрема необоротних активів встановлено суттєве зростання їх вартості, про що зазначено у I розділі звіту. Також суттєво зріс коефіцієнт зношеності основних засобів з 72,3 % до майже 97 %.

Подальше дослідженням обставин такого різкого зростання вартості основних засобів та ступеня зносу встановлено, що на виконання наказу ФДМУ «Про прийняття рішення про приватизацію державного підприємства «Северодонецька теплоелектроцентрально», від 16.09.2015 № 1367, відповідно до вимог пункту 38 Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1891, на ДП «Северодонецька ТЕЦ» видано наказ «Про проведення переоцінки» від 25.07.2016 № 54, яким головному бухгалтеру Давиденко О.М. передбачено, серед іншого, провести переоцінку необоротних активів сапом на 30.04.2016 (дату оцінки) згідно з наданими матеріалами незалежної оцінки (звіту про оцінку майна); начальникам цехів і підрозділів, матеріально відповідальним особам – визначити новий очікуваний строк корисного використання для переоцінених об'єктів основних засобів з метою нарахування амортизації у бухгалтерському обліку та подати на розгляд постійно діючій комісії з введення в експлуатацію основних засобів та нематеріальних активів.

Організація та контроль за виконанням наказу покладена на головного бухгалтера Підприємства Давиденко О.М.

Дослідженням правильності проведення переоцінки встановлено, що в супереч вимогам абзацу 3 пункту 16 П(С)БУ 7 «Основні засоби»⁷ посадовими особами ДП «Северодонецька ТЕЦ» здійснено переоцінку малоцінних необоротних матеріальних активів та бібліотечних фондів на загальну суму 1 309,1 тис. гривень.

Довідково: абзац 3 пункту 16 П(С)БО 7: Не підлягають переоцінці малоцінні необоротні матеріальні активи і бібліотечні фонди, якщо амортизація їх вартості здійснюється за методами, викладеними в другому реченні пункту 27 Положення (стандарту) 7, який у свою чергу визначає, що амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів може нараховуватися у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50 відсотків його вартості, яка амортизується, та решта 50 відсотків вартості, яка амортизується, у місяці їх вилучення з активів (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом або в першому місяці використання об'єкта 100 відсотків його вартості.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 2.16. Наказу про облікову політику ДП «Северодонецька ТЕЦ», амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів та бібліотечних фондів на Підприємстві нараховується у першому місяці використання об'єкта у розмірі 100 відсотків його вартості. Заступник головного бухгалтера Горбунова Є.І. у своєму поясненні (*додаток 14 до звіту*) зазначила наступне: «Після затвердження ФДМУ Звіту про оцінку майна, який був виконаний ТОВ «Агентство по нерухомості «ДІСКОНТ»,

⁷ Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92

(рецензія від 15.07.2016р.), згідно з підпунктом 3 пункту 38 Методики оцінки майна усі матеріали незалежної оцінки (переоцінки) необоротних активів були надані ДП «Севєродонецька ТЕЦ» для складання передавального балансу. А оскільки, суб'єктом оціночної діяльності, відповідно до наданого Звіту, були також переоцінені малоцінні необоротні матеріальні активи та бібліотечні фонди, тому підприємство при складанні передавального балансу вимушено було переоцінити їх в бухгалтерському обліку щоб вийти на вартість, зазначену у Звіті ТОВ «Агентство по нерухомості «ДИСКОНТ» та затверджену рецензією ФДМУ».

Таким чином, прийняття управлінських рішень щодо переоцінки об'єктів основних засобів, які відповідно до вимог нормативних актів не переоцінюються, призвело до завищення вартості активів на суму 1 309,1 тис. грн та викривлення звітності Підприємства у частині вартості основних засобів на цю ж суму.

Також, під час проведення переоцінки основних засобів були переоцінені об'єкти основних засобів, які станом на момент проведення переоцінки (липень 2016 року) та станом на момент проведення аудиту (березень 2018 року) не використовувались у виробничому процесі та були непридатними до використання та планувались до списання. *Перелік об'єктів, які не використовувались у виробничому процесі у додатку 16 до звіту.*

Так, згідно з вказаним переліком котлоагрегат №11 востаннє використовувався у виробничому процесі у лютому 2001 року. Залишкова вартість цього котлоагрегату до переоцінки складала 5,0 тис. грн, після переоцінки – 2 106,0 тис. гривень. Строк корисного використання після переоцінки встановлено 60 місяців.

Зважаючи на те, що вказаний вище об'єкт основних засобів тривалий час не використовується у виробничому процесі, його переоцінка та встановлення нового строку корисного використання призвели до зростання витрат Підприємства унаслідок нарахування амортизації. Так, лише у грудні 2017 року на вказаний котлоагрегат № 11 нараховано амортизації у сумі 35,1 тис. гривень.

Загалом, по об'єктах вказаних у переліку, за грудень 2017 року нараховано амортизації на суму 341,8 тис. гривень.

У поясненні заступник головного бухгалтера Підприємства Горбунова Є.І. зазначила наступне: «Згідно з наказом ДП «Севєродонецька ТЕЦ» від 25.07.2016р. № 54 «Про переоцінку необоротних активів» була проведена переоцінка необоротних активів станом на 30.04.2016р. (дату оцінки) згідно наданих ФДМУ матеріалів незалежної оцінки (Звіту про оцінку майна) та складений передавальний баланс. Також відповідно до пункту 2 цього наказу з метою вірного нарахування амортизації у бухгалтерському обліку для всіх переоцінених основних засобів необхідно було визначити новий очікуваний строк корисного використання. Після подання необхідної інформації про об'єкти основних засобів начальниками цехів та підрозділів, матеріально-відповідальними особами на розгляд постійно діючій комісії з введення в експлуатацію основних засобів та нематеріальних активів, був

складений та підписаний комісією загальний перелік основних засобів з визначеними новими строками корисного використання.»

Водночас на деякі об'єкти основних засобів при встановленні нових строків корисного використання були встановлені нульові строки та не нараховувалась амортизація.

У поясненні заступника головного бухгалтера Горбунової Є.І. вказано наступне: *«Під час розгляду постійно діючою комісією матеріалів, наданих матеріально-відповідальними особами щодо визначення строків корисного використання, були виявлені основні засоби, які непридатні до подальшого використання у господарській діяльності підприємства і внаслідок свого фізичного стану не можуть виконувати своїх первісних функцій. Тому комісією було прийнято рішення встановити для цих об'єктів строк корисного використання 0 (нуль) місяців, а вартість, яка була визначена незалежним суб'єктом оціночної діяльності, вважати ліквідаційною. Оскільки, відповідно до вимог пункту 48 Методики оцінки майна, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003р. № 1891 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25.11.2015р. № 1033), незалежній оцінці підлягають усі необоротні активи підприємства, навіть ті, що можуть бути віднесені до групи вибуття. Непридатні до подальшого використання об'єкти основних засобів доречно було б списати з балансу підприємства, однак з моменту прийняття рішення про приватизацію ДП «Севєродонецька ТЕЦ», згідно з частиною 4 статті 12 Закону України «Про приватизацію державного майна» забороняється списання основних засобів, що мають залишкову вартість (без погодження з державним органом приватизації). Амортизація на об'єкти основних засобів зі строком корисного використання 0 (нуль) місяців не нараховується. Оскільки ДП «Севєродонецька ТЕЦ» застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації, за яким сума амортизації об'єктів основних засобів (після проведення їх переоцінки) визначається діленням справедливої (переоціненої) залишкової вартості на новий очікуваний строк корисного використання».*

Слід зазначити, що згідно з пунктом 2.13. наказу про облікову політику Підприємства визначено, що ліквідаційна вартість для усіх об'єктів основних засобів становить 0 (нуль) гривень.

Пояснення по змінам до наказу про облікову політику у частині встановлення ліквідаційної вартості та щодо відсутності єдиного підходу при встановленні строків корисного використання на момент заступником головного бухгалтера Горбуною Є.І. не надано. [Письмовий запит у додатку 17 до звіту.](#)

Таким чином, недостатність внутрішнього контролю за своєчасністю внесення змін до наказу про облікову політику та встановлені строків корисного використання на об'єкти основних засобів, які не використовуються у господарській діяльності ДП «Севєродонецька ТЕЦ», призводить до щомісячних витрат Підприємства у вигляді нарахованої амортизації, зокрема за грудень 2017 року нараховано 341,8 тис. грн амортизаційних відрахувань.

Крім того, здійснена переоцінка необоротних активів засвідчила недосконалість вимог П(С)БУ 7 «Основні засоби» у частині визначення переоціненої первісної вартості та зносу.

Довідково: пункт 17 П(С)БО 7 визначає, що переоцінена первісна вартість та сума зносу об'єкта основних засобів визначається множенням відповідно первісної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів на індекс переоцінки. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість.

Якщо залишкова вартість об'єкта основних засобів дорівнює нулю, то його переоцінена залишкова вартість визначається додаванням справедливої вартості цього об'єкта до його первісної (переоціненої) вартості без зміни суми зносу об'єкта. При цьому для таких об'єктів, що продовжують використовуватися, обов'язково визначається ліквідаційна вартість.

Пунктом 18 П(С)БУ 7 визначено, що відомості про зміни первісної вартості та суми зносу основних засобів заносяться до реєстрів їх аналітичного обліку.

Під час аудиту встановлено, що розраховані відповідно до вимог П(С)БУ 7 індекси переоцінки по окремих об'єктах основних засобів становили десятки та сотні тисяч.

Так, за результатами незалежної оцінки вартість автомобіля ВАЗ 2107 (інвентарний номер 20216) склала 34 858,00 грн, при залишковій вартості 0,33 грн, індекс переоцінки становив 105 630,3, переоцінена первісна вартість цього автомобіля становить 3 023 174 130,73 грн, а його знос 3 023 139 272,73 гривень.

Аналогічно, вартість об'єкта основних засобів «Залізнична під'їзна колія № 153 у праве крило» (інвентарний номер 524) за результатами оцінки становила 39 517,00 грн, залишкова вартість 0,18 грн, індекс переоцінки – 219 538,9 унаслідок чого переоцінена первісна вартість цього об'єкту становить 5 403 046 983,44 грн, а сума зносу 5 403 032 077,44 гривень.

Ураховуючи той факт, що загальна переоцінена первісна вартість за даними бухгалтерського обліку ДП «Севєродонецька ТЕЦ» становила 15 315 523 тис. грн, то лише наведені два об'єкти займають у структурі вартості основних засобів Підприємства понад 55 відсотків.

Подібна методика визначення переоціненої вартості призводить до включення суб'єктами господарювання необ'єктивної інформації до реєстрів аналітичного обліку та фінансової звітності. Крім того, методологічна невизначеність впливає на розрахунок коефіцієнту зносу основних засобів, який з 0,72 до переоцінки зріс до 0,97 після її проведення, що також впливає на об'єктивність інформації щодо майна державного підприємства.

Оцінка стану внутрішнього контролю.

Управління ДП «Севєродонецька ТЕЦ» протягом досліджуваного періоду здійснювалося:

- директором Меженським Ю.В. з 08.04.2014 по 27.04.2016, призначено наказом Міненерговугілля України (контракт не надано);

- виконуючим обов'язки директора Шамровським І.О., з яким ФДМУ укладено трудовий договір від 01.07.2016, терміном дії з 29.04.2016 по 08.02.2017;

- виконуючим обов'язки директора Чумаком А.М. з 09.02.2017 по

14.03.2017 (контракту до аудиту не надано), надалі - виконавчим директором, з яким керуючим санацією Мучинським І.Д. укладено трудовий договір від 15.03.2015, терміном дії з 15.03.2017 по 24.09.2017;

- директором Гудим О.П., з яким ФДМУ укладено контракт від 23.09.2017, терміном дії з 25.09.2017 по 25.09.2018.

За умовами контракту керівник зобов'язується здійснювати поточне управління (керівництво) підприємством, забезпечувати його високо прибуткову діяльність, ефективне використання і збереження закріпленого за підприємством державного майна, забезпечувати своєчасну і повну сплату обов'язкових платежів до державного та місцевого бюджетів, Пенсійного фонду, єдиного соціального внеску та недопущення виникнення простроченої заборгованості із виплати заробітної плати, забезпечувати належне утримання будівель і споруд, виробничого устаткування та обладнання, тощо.

Бухгалтерія ДП «Севєродонецька ТЕЦ» складається із головного бухгалтера, двох його заступників та 10-ти бухгалтерів і підпорядковується директору.

Відповідно до вимог ст. 6 Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» наказом директора від 04.01.2015 №1, від 04.01.2016 №1, від 03.01.2017 № 1 затверджено облікову політику ДП «Севєродонецька ТЕЦ».

Слід зазначити, що облікова політика Підприємства не погоджена з органом управління, що є порушенням вимог пункту 1 розділу II Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого, у частині погодження облікової політики Підприємства органом, до сфери управління якого воно належить.

Створення, перевірка та обробка документів здійснюється відповідно до Інструкції з діловодства ДП «Севєродонецька ТЕЦ», затвердженої керівником підприємства.

У структурі ДП «Севєродонецька ТЕЦ» відсутній підрозділ внутрішньої контрольно-ревізійної служби, функції внутрішнього контролю розподілені між керівниками структурних підрозділів, про що зазначено у їх посадових інструкціях.

У ході аудиту встановлено, що протягом дослідженого періоду ДП «Севєродонецька ТЕЦ» документів, які підтверджують погодження договорів, вартість яких складала понад 1% від балансової вартості активів Підприємства, з розпорядником майна Мучинським І.Д. при їх укладанні не надано, що не відповідає вимогам абзацу 4 частини 13 статті 13 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Так, протягом дослідженого періоду, підлягали погодженню з Мучинським І.Д. 12 договорів та, виходячи з даних Реєстру наявних договорів ДП «Севєродонецька ТЕЦ», які зберігаються у юридичному відділі, та які по наявній інформації необхідно погоджувати з розпорядником майна за період з

01.08.2015 по 31.12.2017, підписаного начальником юридичного відділу Підприємства Герасименко К.Ю., усно погоджено усі договори. [Реєстр договорів у додатку 18 до звіту.](#)

У поясненні від 15.03.2018 начальник юридичного відділу Герасименко К.Ю. зазначив: *«Щодо надання погодження розпорядника майна Мучінського І.Д. щодо укладених за період з 01.08.2015 року по 31.12.2017 року договорів, вартість яких склала понад 1% від балансова вартість активів.*

Відповідно до абз. 4 ч. 13 ст. 13 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі – Закон) (в редакції, чинній на момент порушення провадження у справі про банкрутство ДП «Севєродонецька ТЕЦ») керівник або орган управління боржника виключно за погодженням з розпорядником майна укладає угоди щодо розпорядження іншим майном боржника, балансова вартість якого складає понад один відсоток балансової вартості активів боржника.

З моменту призначення арбітражного керуючого Мучінського І.Д. в якості розпорядника майна ДП «Севєродонецька ТЕЦ», тобто з 18.02.2013 року, на підприємстві не було визначено з його боку наказом або іншим розпорядчим документом механізму щодо погодження з розпорядником майна укладання угод з ціною понад один відсоток балансової вартості активів підприємства.

Нормами Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» також не встановлено відповідного механізму погодження.

Всі питання щодо укладання договорів, здійснення платежів та інші дії з розпорядження майном вирішувалися керівництвом підприємства та розпорядником майна при особистих зустрічах або в телефонному режимі, оскільки за весь час з моменту призначення розпорядником майна Мучінського І.Д., останній не висловлював зауважень з приводу укладених угод на які він надавав погодження в означений спосіб.»

Отже, документального підтвердження погодження договорів з розпорядником майна Мучінським І.Д при їх укладанні, як це передбачено вимогами діючого законодавства, не має., при цьому чітко визначеного механізму погодження законодавство не визначає.

Зважаючи на недоліки виявленні під час проведення аудиту та викладені у аудиторському звіті стан внутрішнього контролю на Підприємстві заслуговує на негативну оцінку, яка унаслідок недоліків її організації не попереджує (або не має змоги попереджувати) суттєвих для об'єкта аудиту порушень і недоліків, що негативно впливають на використання активів, формування статей доходів і витрат та на фінансовий результат.

III. Висновки

За результатами аудиторських процедур зроблені наступні висновки:

Недоцільність збільшення обсягів виробництва теплової енергії унаслідок відсутності у ДП «Севєродонецька ТЕЦ» промислових споживачів та неможливості самостійно провести модернізацію ставить під сумнів його розвиток та подальше існування. При цьому, відсутність визначених джерел фінансування проекту технічного переоснащення Підприємства може призвести до втрати коштів у сумі 2 772,3 тис. гривень.

Недостатній контроль з боку керівництва Підприємства за обліком кредиторської заборгованості призвів до заниження в обліку зобов'язань і, відповідно, викривлення фінансової звітності на суму 5 006,2 тис. гривень.

Порушення вимог законодавства, яке регулює відносини на ринку природного газу створює ризики застосування до Підприємства штрафних санкцій.

Зростання кредиторської заборгованості ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» негативно впливає на його фінансовий стан, зокрема: несвоєчасне проведення розрахунків призводить до отримання фінансових санкцій за порушення умов договорів, податкового законодавства та, відповідно, збільшення витрат Підприємства протягом дослідженого періоду на 130 979,4 тис. гривень.

Неефективні управлінські рішення щодо залучення стороннього фахівця для надання правової допомоги при наявності у структурі Підприємства юридичного відділу призвели до зайвих витрат на суму 566,9 тис. гривень.

Прийняття неефективних та несвоєчасних рішень щодо використання коштів накопичених на банківських рахунках може призвести до втрати активів Підприємства у сумі 80 101,6 тис. грн унаслідок визнання банківських установ неплатоспроможними.

Недостатній контроль з боку посадових осіб ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» щодо стягнення дебіторської заборгованості по окремим фізичним особам призвів до втрати активів Підприємства на суму 312,8 тис. гривень.

Неврахування обмежень щодо створення резерву сумнівних боргів, визначених постановою КМУ № 1673 та недостатній контроль за проведенням аналізу платоспроможності окремих дебіторів призвели до зростання витрат ДП «Сєверодонецька ТЕЦ» за I-III квартали 2017 року загалом на 16 442,9 тис. гривень.

Здійснення переоцінки малоцінних необоротних матеріальних активів та бібліотечних фондів у супереч вимогам П(С)БУ 7 «Основні засоби» призвело до завищення вартості активів Підприємства 1 309,1 тис. гривень.

Несвоєчасність внесення змін до наказу про облікову політику та встановлення строків корисного використання на об'єкти основних засобів непридатні до використання у господарській діяльності Підприємства призводить до щомісячних витрат Підприємства у вигляді нарахованої амортизації, зокрема за грудень 2017 року нараховано 341,8 тис. грн амортизаційних відрахувань.

Недосконалість вимог П(С)БУ 7 «Основні засоби» у частині визначення переоціненої вартості основних засобів призводить до включення суб'єктами господарювання необ'єктивної інформації до реєстрів аналітичного обліку та фінансової звітності.

IV. Рекомендації

З метою покращення фінансового стану Підприємства рекомендовано:

На рівні органу управління – ФДМУ

1. Визначити джерела фінансування для здійснення технічного переоснащення ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ» у частині переведення з використання природного газу на використання вугілля.

2. Звернутись до Міністерства фінансів України з метою отримання роз'яснень щодо визначення переоціненої вартості основних засобів з метою відображення об'єктивної інформації щодо вартості основних засобів (після здійснення переоцінки) бухгалтерському обліку та фінансовій звітності.

На рівні ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ»

1. При створенні резерву сумнівних боргів керуватись обмеженнями щодо терміну виникнення дебіторської заборгованості, визначеними постановою Кабінету Міністрів України № 1673.

2. Змінити порядок аналізу платоспроможності по окремих дебіторах у частині врахування термінів виникнення дебіторської заборгованості, фактів наявності оплати, періодичності оплати тощо.

3. Звернутись до Господарського суду Луганської області щодо припинення провадження у справі про банкрутство ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ». *Завірена копія листа ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ» до господарського суду Луганської області у додатку 19 до звіту.*

4. Внести зміни до наказу про облікову політику у частині встановлення ліквідаційної вартості об'єктів основних засобів та визначення строків корисного використання. Погодити наказ про облікову політику Підприємства з ФДМУ.

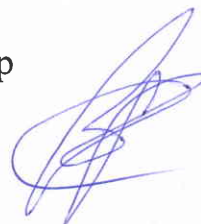
5. Відобразити по обліку Підприємства кредиторську заборгованість визнану у судовому порядку.

6. Звернутись до ФДМУ щодо отримання дозволу на проведення коригування переоціненої вартості малоцінних необоротних матеріальних активів та бібліотечних фондів у відповідності до П(С)БУ 7 «Основні засоби».

Додатки:

- Протокол розбіжностей до аудиторського звіту.
- Додатки до Аудиторського звіту.

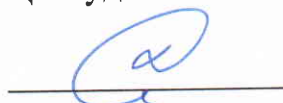
Керівник аудиту – головний державний аудитор
Управління Північно-східного офісу
Держаудитслужби в Луганській області

В.С. Риб'янець

Один примірник Аудиторського звіту отримав виконуючий обов'язки
директора ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ» Судак В.І.

16 березня 2018 року

В.І. Судак

ПРОТОКОЛ
розбіжностей до аудиторського звіту

Державного підприємства «Северодонецька теплоелектроцентрально»
(найменування об'єкта аудиту)

за період з 01.08.2015 по 31.12.2017

Риб'янець Володимир Сергійович
(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та

Судак Віктор Іванович
(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності

Державного підприємства «Северодонецька теплоелектроцентрально»
за період з 01.08.2015 по 31.12.2017
(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

зауважень до аудиторського звіту не має

Головний державний аудитор

(державний аудитор)

(підпис)

В.С. Риб'янець

(ініціали, прізвище)

«16» березня 2018 року

Виконуючий обов'язки директора

(керівник об'єкта аудиту)

(підпис)

В.І. Судак

(ініціали, прізвище)

«16» березня 2018 року